

**ශ්‍රී ලංකාවේ
රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන
මුහුණ දෙන අභියෝග**

ප්‍රකාශනය

සිවිල් හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ජාතික එකතුව

'ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ නීති සහ සංවිධානයවීමේ නිදහස

ගැටළුව

ශ්‍රී ලංකාව තුළ විවිධ විට සිවිල් සමාජ කණ්ඩායම් සහ සංවිධාන ලියාපදිංචි කිරීමට, අධීක්ෂණය කිරීමට, ඒවායේ ක්‍රියාකාරකම් මෙහෙයවීමට, සහ ඒවායේ ක්‍රියාකාරකම්වලට ඇඟිලි ගැසීමට උත්සාහයන් තිබී ඇත. මේ සඳහා විවිධ හේතූන් ලබාදී ඇත: 'රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණයට සම්බන්ධ වෙති', 'සමහර රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ජනතාවට වංචා කර ඇත', 'රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට විදේශීය අරමුදල් ලැබෙන අතර, ඔවුන්ට කඩකප්පල්කාරී අරමුණු ඇත', 'සමහර රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට තමන්ව පාලනය කරගත නොහැකිය'. අනුප්‍රාප්තික රාජ්‍යයන් විසින් අනුගමනය කරන ලද එක් ක්‍රමෝපායයක් වූයේ, මෙම චෝදනාවලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ මූලාවෙන් 'රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ නීතියක්' හඳුන්වාදීමට උත්සාහ දැරීමය.

දැනට පවතින 'රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ නීතිය' යටතේ, එනම්, ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන පිළිබඳ පනත (VSSO) ' සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සඳහා වූ ලේකම් කාර්යාල ක්‍රමවේදය යටතේ ලියාපදිංචිවී ඇති සංවිධාන බොහෝ දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දෙති. ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වාර්ෂික අනුමැතිය ලබාගැනීමට ඇති අවශ්‍යතාවය නිසා බලය ආශ්‍රිතව කරගත් නිලධාරීන් බිහිවේ. සමහර නිලධාරීන් හේතුවක් නොමැතිව ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අනුමැතිය දීම ප්‍රතික්ෂේපකර ඇත, සමහරු දුෂිත පුරුදු පෙන්නුම් කරති, සමහරු තමන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් වෙනස් කරන ලෙස සංවිධානවලට බලකරති, පුරවැසියන් බලගැන්වීමේ ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත නොවී ඔවුන්ගේ බෝක්කු සෑදිය යුතු බව සංවිධානවලට පවසන අතර, සමහරු කුඩා සංවිධාන විවේචනයකර තර්ජනයකර ඇත. ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය හේතුවෙන් පොලීසිය සහ හමුදාව වෙතින් සෝදිසි කිරීම්, හිරිහැර කිරීම් සහ සමහර අවස්ථාවල තර්ජනය කිරීම් සිදුවී ඇත. සංවිධාන රාජ්‍ය ප්‍රචණ්ඩත්වයේ වින්දිතයින් සමඟ කටයුතු කරන විට මෙය වැඩියෙන් බියජනක වේ.

2011 සහ 2018 වසරවල රජයේ යෝජනා මගින් උත්සාහ කරන ලද්දේ:

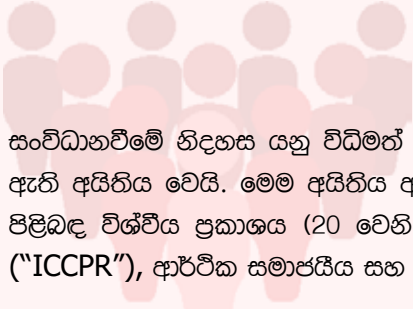
- ▶ අභ්‍යන්තර පාලනයට ඇඟිලිගැසීම. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලේකම් කාර්යාලයට සංවිධානවල කළමනාකරණය සියතට ගැනීමට සහ අභ්‍යන්තර රැස්වීම්වලට සහභාගිවීමට බලතල ඇත. සේවාවන් ඇගයීමේ බලතල හඳුන්වාදීමට උත්සාහ දරා ඇත.
- ▶ මූල්‍ය පාලන ක්‍රමවේද හඳුන්වා දීම. අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්ගේ අනුමැතිය නොමැතිව එක් රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයකට තවත් රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් වෙත අරමුදල් ලබාදීම වැළැක්වීම, සහ සාමාන්‍ය මහජනතාවගෙන් මිලියනය ඉක්මවා අරමුදල් ලබාගැනීමට අනුමැතිය අවශ්‍ය වීම .
- ▶ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලේකම් කාර්යාලයට සෝදිසි කිරීමට සහ අත්පත්කර ගැනීමට පොලිස් බලතල හඳුන්වාදීම.
- ▶ බැංකු ගිණුම් අධීක්ෂණය කිරීමට පුළුල් බලතල හඳුන්වාදීම. සාධාරණීකරණයක් නොමැතිව බැංකු තොරතුරු ලබාගැනීමේ බලතල සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ගිණුම්වලට කෙරෙන රුපියල් මිලියනයට වැඩි සියලු තැන්පතු පිළිබඳව ලේකම් කාර්යාලයට දැනුම්දීමට බැංකුවලින් අවශ්‍ය කිරීම.

පුළුල් සාමාන්‍යම ක බලපෑම

සියල්ල ආවරණයවන අධීක්ෂණය සහ ඇඟිලිගැසීම සාධාරණීකරණය කිරීමට උපකාරවන සිවිල් සමාජ සංවිධාන සහ සංවිධානාත්මක ක්‍රියාකාරීත්වයන් පිළිබඳව සැක කිරීමේ සංස්කෘතියක් පෝෂ්‍ය කරයි.

- 'සෑම කෙනෙකුටම එක සමාන ප්‍රමාණයක් ගැලපේ' යන නීතියක් සිවිල් සමාජ සංවිධානවල විවිධත්වය පිළිගැනීමට අසමත් වෙයි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අවිධිමත් සහ වඩා කුඩා සංවිධානගත වීමේ ප්‍රයත්නයන් පිළිබඳව ප්‍රායෝගික නොවන නීති බිහි වේ.
- රාජ්‍ය නියෝජිතයන් සහ නිලධාරීන් වෙතින් කෙරෙන සීමාකාරී, දුෂිත සහ හිරිහැර කිරීම් පුරුදු සම්භාරයක් ආමන්ත්‍රණය කිරීමට අසමත් වෙයි.
- නිලධාරීන් මගින් තම අභිමතය අවභාවිත කිරීම සඳහා ඉඩපුස්ථා වැඩිවේ.

දැනුවත් කිරීමට සහ වෙනස්වීම් සඳහා ඉල්ලීමට දරණ උත්සාහයන් තුළ පුරවැසියන් යල් පැනපු නීති මගින් සාපරාධී ලෙස සළකන ගැටළු (LGBTIQ අයිතීන්, ගබ්සාව ඇතුළු කාන්තා අයිතීන් ආදිය), ගැන වැඩ කරන බව පිළිගැනීමට අසමත් වේ. මෙම බෙහෙවින්ම අවිධිමත් කණ්ඩායම් අධීක්ෂණය කිරීමෙන් ඔවුන්ව අවදානම්වලට නිරාවරණය වේ.

සංවිධානයවීමේ නිදහස

සංවිධානයවීමේ නිදහස යනු විධිමත් හෝ අවිධිමත් කණ්ඩායම් පිහිටුවීමට සහ/හෝ වචනි කණ්ඩායමකට බැඳීමකට ඇති අයිතිය වෙයි. මෙම අයිතිය අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම් ලේඛණවල අන්තර්ගත වේ. මේවාට මානව හිමිකම් පිළිබඳ විශ්වීය ප්‍රකාශය (20 වෙනි වගන්තිය), සිවිල් සහ දේශපාලනික අයිතීන් පිළිබඳව ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය, ("ICCPR"), ආර්ථික සමාජීය සහ සංස්කෘතික අයිතීන් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්තිය ("ICESCR") ඇතුළත් වේ.

සංවිධානයවීමේ නිදහස ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 14(1)(ඇ) ව්‍යවස්ථාව තුළ අන්තර්ගත වන අතර, 14(1)(ඈ) යන ව්‍යවස්ථාව වෘත්තීය සමිතියක් පිහිටුවීමට සහ වචනිකව බැඳීමට ඇති නිදහස පිළිගනී.

වේනිභාසිකව පුරවැසියන් සමාජයට වැඩිදායක ලෙස ඔවුන් විශ්වාස කරන මත සහ භාවිතාවන් පිළිබඳව වැඩ කිරීමට සහ ඒවා ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ඒකාරාශීවී ඇත - අසමානාත්මතාවය ආමන්ත්‍රණය කිරීම, දරිද්‍රතාවය අවම කිරීම, සාමය සහ සංහිදියාව පෝෂ්‍ය කිරීම, සමාජ සමගිය, පරිසරය ආරක්‍ෂා කිරීම සහ වින්දිතයින් ආරක්‍ෂා කිරීම. ඉහත විස්තර කරන ලද ගැටළු සමාජ වෙනසක් සඳහා වන සංවිධානාත්මක ක්‍රියාකාරීත්වය වළක්වයි. සමාජීය වෙනසක් සඳහා වන ක්‍රියාකාරකම්වලට සමහර විට අයිතීන් සහ ආරක්‍ෂාවන් සඳහා උද්ඝෝෂණය කිරීම, රජයේ ප්‍රතිපත්තිවල දෝෂ ඉස්මතු කිරීම, සහ නිලධාරීන් ආසාදාරණව හෝ නීති විරෝධීව ක්‍රියාකරයි නම් පැමිණිලි ඉදිරිපත් කිරීම යන මේවා ඇතුළත් වේ. විසම්මතියට ඉඩදීම සහ ආරක්‍ෂා කිරීම මගින් විශ්වාසය සහ ප්‍රබල ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් ගොඩනගයි.

සිවිල් සමාජය සමාජීය වැඩ කටයුතු සඳහා සංවිධානයවීමේ නිදහස භාවිත කරයි

සමාජීය කටයුතුවල නිරත වන සිවිල් සමාජ කණ්ඩායම් බොහොමයක් ඇත. සිවිල් සමාජය යනු ප්‍රජා කණ්ඩායම්, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, වෘත්තීය සමිති, ආදිවාසී කණ්ඩායම්, පුණ්‍ය කටයුතුවල යෙදෙන සංවිධාන, අධ්‍යාත්මිකතාව හෝ ඇදහිලි මත පදනම් වූ සංවිධාන, වෘත්තීමය සංගම්, පර්යේෂණ සහ දැනුවත් කිරීම් සිදුකරන කණ්ඩායම්, සහ පදනම් ආදිය අදහස් කෙරේ.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ සමහර උදාහරණවලට විහාර සංවර්ධන සමිති, ගොවි සමිති, මරණාධාර සමිති, ජන්දය ප්‍රකාශ කිරීමේ අයිතිය සඳහා වූ ව්‍යාපාරයෙහි මුල්ම උදාහරණ ලෙස ඇති වන කාන්තා සංගම්, සමුපකාර, බිම් මට්ටමේ ස්වයං-උපකාරක සංවිධාන වැනි ප්‍රජා මූල සංවිධාන, සහ කලාවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ නිරතවී සිටින පෞද්ගලික සහ ආයතනික සමාජ වගකීම් වැනි කටයුතු වුවද ඇතුළත් වේ. 'ව්‍යාපාරය' යන වචනය භාවිත කිරීමෙන් කාන්තා අයිතීන්, ඉඩම් අයිතීන්, සහ සංහිදියාව වැනි පොදු අරමුණු කෙරෙහි කටයුතු කරන පුළුල් සමූහ නියාමනය කිරීමට නීතියෙන් උත්සාහ දරා ඇත.

සංවිධානය වීමට ජනතාවට සහ කණ්ඩායම්වලට හිඳහස ඇත

පුරවැසියන් විසින් අවධිමත්ව සංවිධානය වීමට වෙරළ පිරිසිදු කිරීම, දන්සැල් දීම හෝ ආහාර බෙදාදීම, ප්‍රතිවක්‍රීකරණ ව්‍යාපාර වැනි තත්කාර්ය ශ්‍රමදාන ව්‍යාපාරවල සිට ඕනෑම දෙයක් ඇතුළත් විය හැකිය. තවද, පුරවැසියෝ ජාතික ආපදා වලට ප්‍රතිචාරය දැක්වීමේ ආධාර සහ සහන ලබාදීමේ උත්සාහයන්, සාමය සහ සංහිඳියාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම, වධහිංසාවලට ලක්වන වින්දිතයින්ට සහාය වීම, කාන්තාවන්ට චිරෝචිත ප්‍රවණ්ඩත්වය වැනි වඩාත් පුළුල් මුලපිරීම් සඳහා අවධිමත් කණ්ඩායම් හෝ ජාල පිහිටුවා ගනිති.

විධිමත්ව සංවිධානය වීමට කණ්ඩායමේ ව්‍යුහය සහ අරමුණු මත පදනම්ව ලියාපදිංචිවීම ඇතුළත් විය හැකිය. මෙය ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය) 1980 අංක 31 දරණ පනත, සමිති ආඥා පනත, සමුපකාර සමිති ආඥා පනත, අනුමත කළ පුණ්‍ය ආයතනයන්, වෘත්තීය සමිති ආඥා පනත, සමාගම් පනත, භාර ආඥා පනත හෝ Wakf පනත සහ පාර්ලිමේන්තු පනතකින් සංස්ථාගත කිරීම යන මේවා යටතේ ලියාපදිංචි විය හැකිය. මෙම සෑම විධිමත් ලියාපදිංචි වීමේ ක්‍රියාවලියකටම ඒවායේම නීතිරීති සහ රෙගුලාසි ඇතුළත් වේ.

වංචා කිරීම, ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණය සහ සංවිධාන තුළ පාලන ගැටළු ආමන්ත්‍රණය කිරීමට ස්ථාපිත කළ නීති පවතී

සාපරාධී හැසිරීම විමර්ශනයකර දඬුවම් කිරීම සඳහා දැනටමත් නීති ස්ථාපිතකර ඇත. මෙම නීති පුද්ගලයින්ට, අවධිමත් කණ්ඩායම් තුළ පුද්ගලයින්ට, අවධිමත් කණ්ඩායම්, සංගම්, සමාගම් සහ ලියාපදිංචි වූ, හෝ ලියාපදිංචි නොවූ වෙනත් ඕනෑම ආකාරයක රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයකට අදාල වේ.

- දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය වංචාව සහ සොරකම වැනි වැරදි පිළිබඳව කටයුතු කරයි.
- 2005 අංක 25 දරණ ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණය මර්දනය කිරීමේ පනත පිළිබඳ වන සම්මුතිය, 2006 අංක 06 දරණ මූල්‍ය ගනුදෙනු වාර්තාකරන පනත, 2006 අංක 05 දරණ මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීමේ පනත යන මේවා මූල්‍ය ගනුදෙනු අධීක්ෂණය සඳහා පවතී. අපරාධ විමර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව, මෙවැනි නිශ්චිත වැරදි විමර්ශනය කිරීමේ විශේෂඥය දරණ මූල්‍ය අපරාධ විමර්ශන අංශය සහ පොලීසියේ ත්‍රස්තවාදී විමර්ශන අංශය, මහ බැංකුව තුළ ඇති මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකය ආදිය වැනි විශේෂ රාජ්‍ය නියෝජිතායතනද ඇත.

විධිමත් සංවිධාන තුළ පාලනයට සම්බන්ධ ගැටළු සහ ආරවුල් පිළිබඳව සංවිධානයේ ව්‍යවස්ථාවට අනුව

- කටයුතු කළ යුතු වේ. ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට සිදුවන පාඩුවක් සඳහා වන්දි සහ වෙනත් සහන ලබාගැනීම සඳහා සිවිල් නීතිය තුළ පිළියම් ඇත. ඕනෑම පුද්ගලයෙකු හෝ සංස්ථාගත ආයතනයක් යටත් වන චක්‍රම තෛතික තත්ත්වය මෙය වේ. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන යටත් වන්නේද එම තත්ත්වයටමය. විඛේදන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ විශේෂ නීතියක් සම්පාදනය කිරීම සාධාරණීකරණය කළ නොහැකිය.

සිවිල් සමාජය කෙරෙහි රාජ්‍යයෙහි කාර්යභාරය විය යුත්තේ කුමක්ද?

රාජ්‍යයෙහි බැඳීම දෙයාකාර වේ.

අභිතකර බැඳීම - සංවිධානයවීමේ නිදහසට ඇඟිලි නොගැසීම.

- ධනාත්මක බැඳීම - සංවිධානයවීමේ නිදහස ක්‍රියාත්මක කිරීමට පහසුකම් සැපයීම. මෙයින් අදහස් කෙරෙන්නේ සිවිල් සමාජ සංවිධානවලට ඔවුන්ගේ කටයුතුවල නිරතවීමට උපකාරී වන පරිසරයක් පෝෂ්‍ය කිරීමට ආයෝජනය කිරීමයි.

සංවිධාන පිහිටුවීමට වකතුවීමට කැමති පුද්ගලයින්ට නිදහසේ වසේ කිරීමට ඉඩදෙන සමස්ථ, සමාජීය, නෛතික, සහ දේශපාලනික රාමුව සහතික කිරීමට රාජ්‍යයන් විසින් ක්‍රියාමාර්ගගත යුතුය. රාජ්‍ය ආයතනවලට සිවිල් සමාජ සංවිධාන සමඟ කටයුතු කළ හැකි නමුත් සිවිල් සමාජ සංවිධානවලට බලකිරීමට හෝ ඔවුන්ගේ කටයුතු මෙහෙයවීම කළ නොහැකිය. මූලිකවම රාජ්‍ය-සිවිල් සමාජ අන්තර්ක්‍රියාකාරීත්වය වම අංශයේ ස්වාධීනත්වයට ගරු කළ යුතුය. නීති ප්‍රතිසංස්කරණයට ධනාත්මකව මැදිහත්වීමට අනුබල දිය යුතු අතර, ඒකාග්‍ර විය යුතුයි. නීති ප්‍රතිසංස්කරණය අපරාධ නීතිය සහ මූල්‍ය නියාමනය වැනි දැනට පවතින නෛතික රාමුව භාවිත කළ යුතු අතර, අනවශ්‍ය සහ අසාධාරණ අමතර නෛතික බර පැටවීම් නිර්මාණය කිරීම නොකළ යුතුය.

සිවිල් සමාජ සංවිධාන සමඟ ශ්‍රී ලාංකීය රාජ්‍ය මැදිහත්වීම් සඳහා පහත සඳහන් මඟ පෙන්වීමේ මූලධර්ම ප්‍රවර්ධනය කරමු;

- සංවිධානය වීමේ නිදහස
- රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වලට සමාන සැලකීම සහ වෙනස් කොට නොසැලකීම
- අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ නිදහස
- සංගම්වල වටිනාකම්, සැලසුම්, සහ වැඩ කිරීමේ ක්‍රම නිර්ණය කිරීමට සහ තීරණය කිරීමට නිදහස (ස්වයං පාලනය)
- සන්නිවේදනය කිරීමට සහ සහයෝගයෙන් වැඩ කිරීමට ඇති අයිතිය
- සිවිල් සමාජ සංවිධාන ආරක්‍ෂා කිරීමට සහ බලධායී කිරීමේ පරිසරයක් සැපයීමට රාජ්‍යයට යුතුකමක් ඇත

**රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන නීති පිළිබඳ සිවිල් සමාජ අදහස්
විමසීමෙහි සොයාගැනීම් සහ ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන
පනත සඳහා යෝජිත සංශෝධන 2019**

පසුබිම

ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (VSSO) පනත සඳහා සංශෝධන

ජනාධිපති මෛත්‍රීපාල සිරිසේන සහ අග්‍රාමාත්‍ය රනිල් වික්‍රමසිංහ යටතේ රජය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන පනතෙහි සංශෝධනය පිළිබඳව සිවිල් සමාජ සංවිධාන විවේචනාත්මක විය. යෝජිත සංශෝධනයේ විෂයපථය හා පදනම සම්බන්ධයෙන් ඔවුහු තමන් සැලකිලිමත්වන කරුණු හා එකඟනොවීම් ප්‍රකාශ කළහ. එය ව්‍යවස්ථානුකූලව සහතිකකර ඇති මූලික අයිතිවාසිකම්වලට අනුකූලව තබා ගැනීමේ අවශ්‍යතාව ඔවුහු නැවත අවධාරණය කළහ. මතු කරන ලද කරුණු සම්බන්ධයෙන් රටේ සියලුදෙනට අදාලවන නීති මගින් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පාලනය කරන ලෙසටත්, ඒවාට වෙනස් ආකාරයකින් නොසලකන ලෙසටත් ඔවුහු ඉල්ලා සිටියහ. සංස්ථාගත කිරීමේ ස්වභාවය කුමක්වුවත්, සියලු සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරීන් සඳහා සාධාරණ හා සමාන තත්ත්වයන් පිළිබඳව අවධාරණය කෙරිණි. රජය විසින් සංශෝධනය ඉල්ලා අස්කරගත් අතර නීතියෙන් බලපෑමට ලක්වන සිවිල් සමාජ සංවිධාන සමඟ අදහස් විමසීමක් ආරම්භ කරන ලදී.

ජාතික ඒකාබද්ධතා, රාජ්‍ය භාෂා, සමාජ ප්‍රගති සහ හින්දු ආගමික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය මනෝ ගනේෂන් මහතා විසින් දැනට පවතින ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන පනත සඳහා විකල්පයන් සහ සංශෝධන කෙටුම්පතක් සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමේ කාර්යය සිවිල් සමාජ සංවිධාන කමිටුව කැඳවා ඔවුන් වෙත පවරන ලදී. මෙය අවශ්‍ය වූයේ අග්‍රාමාත්‍ය රනිල් වික්‍රමසිංහ, අමාත්‍ය මනෝ ගනේෂන්, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලේකම් කාර්යාලයේ නිලධාරීන් සහ සිවිල් සමාජ නියෝජිතයන්ගෙන් සැදුම්ලත් පුළුල් කණ්ඩායමක් අතර 2018 මාර්තු 27 දින පැවති සාකච්ඡාවලදී එළඹෙන ලද එකඟතාව මත LDO 32/2011 යොමු අංකයෙන් 2018 මාර්තු මස කැබිනට් මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද මුල් කෙටුම්පත ඉල්ලා අස්කර ගැනීමෙන් අනතුරුවය.

සිවිල් සමාජ සංවිධාන කමිටුව:

අග්‍රාමාත්‍ය රනිල් වික්‍රමසිංහ සහ අමාත්‍ය මනෝ ගනේෂන්ගේ නියෝගය සඳහා ප්‍රතිචාර වශයෙන් 2018 මාර්තු මාසයේදී ශ්‍රී ලංකා සිවිල් සමාජ සංවිධාන විසින් මෙම කමිටුව කැඳවන ලදී. සිවිල් සමාජ නියෝජිතයින් ගණනාවක් මෙම මූලපිරීමට ක්‍රියාකාරීව සහභාගී වූහ.

මෙම කමිටුව දිවයින පුරා පළාත් නවයේම සංවිධාන 233 ක් සමඟ අදහස් විමසීමේ සාකච්ඡා පැවැත්වූ අතර එය 2018 ජුනි සිට අගෝස්තු දක්වා කාලය තුළ පුද්ගලයන් 348 දෙනෙකු සමඟ සාකච්ඡා කරන ලදී. කමිටුව 2019 මැයි 22 දින රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලේකම් කාර්යාලයේ නියෝජිතයින් හමුවිය. මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකාය (Financial Action Task Force – FATF) සහ අනෙකුත් ආශ්‍රිත නියාමන රාමු යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ බැඳීම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා මහ බැංකුවේ අධිපති ආචාර්ය ඉන්ද්‍රජිත් කුමාරස්වාමි සහ මූල්‍ය විමර්ශන ඒකකය (Financial Intelligence Unit - FIU) කමිටුව විසින් හමුවන ලදී.

අදහස් විමසීමේ සාකච්ඡා තුළින් ලැබුණු පුළුල් සොයාගැනීම්:

අදහස් විමසීමේ සාකච්ඡාවන්හි එක් සොයාගැනීමක් වූයේ රජයේ ලියාපදිංචිවීම සඳහා වන සිවිල් සමාජ සංවිධානයන්හි අතිප්‍රේරණයන් පැහැදිලිකර ගැනීමයි. පහත හේතු සාධක මත ඒවායෙහි අතිප්‍රේරණයන් නෛතික ආයතනයක් ලෙස පිළිගැනීමට ඇති කැමැත්ත මත පදනම්වී ඇත:

- සීමිත වගකීම (තනි සාමාජිකයින් නොව සංවිධානය වගකිව යුතුය,);
- ආධාර ලබාදෙන ආයතනයන්ගෙන් අරමුදල් ලබා ගැනීමට සහ සුරක්ෂිතකර ගැනීමට ඇති හැකියාව (බොහෝ දෙනෙක් ලියාපදිංචි නොකළ ආයතන සඳහා අරමුදල් ලබානොදෙන නිසා);
- ඕනෑම නෛතික ආයතනයක අයිතිවාසිකම් ලබා ගැනීම (කාර්ය මණ්ඩලය බඳවා ගැනීම, කොන්ත්‍රාත්තු අවසන් කිරීම, බැංකු ගිණුම් විවෘත කිරීම ආදිය)

ලියාපදිංචි වන සිවිල් සමාජ සංවිධානයන්ට වෙනත් ඕනෑම ආයතනයකට හා සමානව සලකනු ලබන බව අවශ්‍යය. විවිධ ලියාපදිංචි කිරීමේ විකල්පයන් සහ මෙහෙයුම්වල ස්වභාවය, සන්දර්භය හා අවශ්‍යතාව මත පදනම්ව ලියාපදිංචි කිරීමේ ස්වභාවය තීරණය කිරීමට ඔවුන් කැමතිය. උපකල්පන (ලියාපදිංචිය සඳහා යටත්වන අය වෙනුවෙන්) පහත පරිදි වේ.

- අ) සමාගම් පනත, හාර ආඥාපනත හෝ සමිති ආඥාපනත යටතේ ලියාපදිංචි විය හැකි (පිරිවැය සාධක ආදිය හේතුවෙන්) සංවිධාන මෙන් නොව ප්‍රජා මට්ටමින් සේවය කරන සංවිධාන හා සංගම්වලට වචන පිළිගැනීමක් වඩාත් අවශ්‍ය වේ.
- ආ) විවිධ රාජ්‍ය ආයතන සමඟ සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා දිස්ත්‍රික් හා ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ සංවිධාන සහ සංගම් සඳහා මෙවන් ස්වභාවයේ පිළිගැනීමක් අවශ්‍ය විය හැකිය.

සිවිල් සමාජ සංවිධානයන්ට අවශ්‍ය වන්නේ ලියාපදිංචියෙහි ස්වභාවය නොසලකා සම අවස්ථා සහ රටේ සියලුම ආයතනවලට අදාල වන සාමාන්‍ය නීතියෙන් නියාමනය වීමයි. (දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය,

2005 අංක 25 දරණ ත්‍රස්තවාදයට අරමුදල් සැපයීම මර්දනය කිරීම පිළිබඳ සම්මුතිය, 2006 අංක 6 දරණ මූල්‍ය ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමේ පනත, 2006 අංක 5 දරණ මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීමේ පනත යනාදිය.) මෙම අරමුණ සඳහා වෙනත් නීති රාශියක් රජය සතුව පවතින බැවින් සිදුවිය හැකි ඕනෑම නීති විරෝධී හෝ නෛතික නොවන ක්‍රියාකාරකමක් අධීක්ෂණය හෝ නියාමනය කළ යුතු යාන්ත්‍රණය ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන පනත හෝ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පනත නොවිය යුතුයි.

ඕනෑම සංශෝධනයක් රටේ ලාභ නොලබන ක්ෂේත්‍රය දියුණුකිරීමේ පියවරක් විය යුතුය. එබැවින් අනාගතයේදී සමාජ ව්‍යවසායන් සහ තාක්ෂණික හා සමාජීය නවෝත්පාදනයන් සමඟ මෙම අංශය විකාශනය වන විට ගොඩනගාගත හැකි පදනම මෙම සංශෝධනය මගින් සකස් කළ යුතුය. ලාභ නොලබන සංවිධාන විසින් මහජන ප්‍රතිලාභ තත්ත්වය ලබා ගැනීමෙන් ලැබිය හැකි බදු නිදහස් කිරීම් වැනි අතිරේක ප්‍රතිලාභ සම්බන්ධයෙන් මෙය විශේෂයෙන් අදාළ වේ. මේ පිළිබඳ මූලධර්ම සකස් කළ යුතු අතර අවශ්‍ය නම් සංශෝධන ඊළඟ අදියරේදී ගෙනආ යුතුය.

මුහුණ දෙන බොහෝ අභියෝග පිළිබඳවත්, සිවිල් සමාජ සංවිධාන ලියාපදිංචි කරන රාජ්‍ය ආයතනයකින් අපේක්ෂා කරන දෑ පිළිබඳවත් මෙම අදහස් විමසීමේ සාකච්ඡා මගින් අනාවරණය විය. ව්‍යාපෘති යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා සහ ඉන්පසුව ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පූර්ව අනුමැතිය ලබා ගැනීමට සංවිධානවලට බලකෙරුණු බවත්, අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා දැඩි නීති රීති හා කොන්දේසි පැනවීම, සිදුකරන ලද ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව වාර්තා කිරීමට හා ග්‍රාම නිලධාරී / ප්‍රාදේශීය ලේකම් යන අය වෙතින් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට බලකෙරුණු බවත්, මූල්‍ය සම්පත් වෙන් කිරීම / භාවිතය සම්බන්ධයෙන් උපදෙස් දීම, වාර්ෂික සැලසුම් සඳහා අනුමැතිය ඉල්ලා සිටින අවස්ථාවේදී නිර්හර හා විවේචනවලට ලක්වීමට සිදුවූ බව අනාවරණය විය. වඩා කුඩා සංවිධානවලට රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලේකම් කාර්යාලය හෝ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සම්බන්ධීකාරක විසින් කැඳවන ලද රැස්වීම්වලට සහභාගීවීමට බලකෙරී ඇත. එසේ කිරීමට අපොහොසත් වුවහොත්, එය එවැනි සංවිධානවල ක්‍රියාකාරකම් හා අනුමැතීන් කෙරෙහි බලපානු ඇතැයි සාධාරණ බියක් පවතී. සමාගමේ නිදහසට පටහැනි සංස්කෘතියක් වර්ධනයවීමට මේවා පහසුකම් සලසා ඇති අතර නිලධාරීන්ගේ හැසිරීම අතිසි ප්‍රතිලාභ අපේක්ෂා කරන තත්ත්වයක් නිර්මාණයකර ඇත. එබැවින් ඕනෑම සංශෝධනයක් මගින් රජය විසින් සමාගමේ නිදහස ආරක්ෂා කිරීමට සහ සංවේදී සන්දර්භයක් සැකසීමට ඊට ඇති බැඳීම නැවත අවධාරණය කළ යුතුය.

මුහුණදෙන අභියෝගයන් වනාහි ක්‍රියාකාරකම්හි ස්වභාවය සහ විෂයපථය තීරණය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය නිලධාරීන් විසින් පනවා ඇති සීමාවන් හා කාර්යපටිපාටික දූෂිතතා යන බාණ්ඩයන්ට පුළුල් ලෙස අයත් විය. විශේෂයෙන් සැලකිල්ලටගත යුතු කරුණු වූයේ සිවිල් සමාජ සංවිධානයන්හි ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් වූ ඉහළ මට්ටමේ වාර්තාගත සෝදිසිකිරීම් සහ ලියාපදිංචි සංවිධානයන්ට අනුමැතිය ලබාදීම සඳහා වූ ක්‍රමයේ පරිපාලනයෙහි වූ දූෂණ හා බලහත්කාරකම් පිළිබඳ භාවිතයන්ය. විශේෂයෙන්

දිස්ත්‍රික්ක තුළ ක්‍රියාත්මක වන පරිපාලන පද්ධතිය, සිවිල් සමාජ සංවිධාන ස්වාධීන ක්‍රියාකාරීන් ලෙස නොව, රජයේ ප්‍රතිපත්තිය ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා වන රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයන්හි දිගුවක් ලෙස සලකන බව පෙනේ. ලියාපදිංචි සංවිධාන සමඟ රජය කටයුතු කිරීමේ වරම සහ වගකීම් පිළිබඳ පැහැදිලි බවක් නොමැතිකම වාර්තා වූ පොදු අත්දැකීමකි. සිවිල් සමාජ සංවිධානයන්හි වැඩ කටයුතු සඳහා ඉඩ සලසන පරිපාලනමය විධිවිධාන අතර විවිධ භූමිකාවන් සහ ඒවායේ අන්තර් සම්බන්ධතාවය පැහැදිලි කරන ප්‍රතිපත්ති ලේඛණයක් හරහා මෙය වඩාත් හොඳින් ආමන්ත්‍රණය කිරීමට නිර්දේශ කරනු ලැබේ. සංකීර්ණ සන්දර්භයන් සහ විවිධාකාර සිවිල් සමාජ සංවිධාන හා සිවිල් සමාජ සංවිධාන හා රාජ්‍ය අතර ගනුදෙනු රාශියක් සලකා බැලීමේදී මේවා පරිපාලනමය විධිවිධානවල සහ ප්‍රතිපත්තිමය ලේඛණයක කොටසක් විය යුතුය. නීතිය (මේ අවස්ථාවේදී ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන පහත සඳහා වූ සංශෝධන) අවම විය යුතුය.

ප්‍රතිචාරයක් අවශ්‍ය ලෙසට අදහස් විමසීමේ සාකච්ඡා තුළ ඉස්මතුකර ඇති නමුත් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග තුළින් වඩාත් ඵලදායී ලෙස ආමන්ත්‍රණය කළ හැකි බැවින් නීතිමය සංශෝධනයක් ලෙස යෝජනාකර නොමැති ක්ෂේත්‍ර පහත පරිදි වේ.

- අ) විවිධ මට්ටම්වල රාජ්‍ය ආයතන තීරණ ගැනීමේදී සිවිල් සමාජ සංවිධාන සහභාගීත්වය
- ආ) රාජ්‍ය අංශ සහ සිවිල් සමාජ සංවිධාන අතර තොරතුරු හුවමාරු කිරීම
- ඇ) ඒකාබද්ධව වැඩ කිරීමට උනන්දුවක් දක්වන සහ හදිසි අවස්ථා කේෂත්‍රයන් (ස්වාභාවික විපත් වැනි) පිළිබඳ සහයෝගීතාව / සම්බන්ධීකරණය

රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක් වෙනුවට ස්වාධීන ආයතනයක් විසින් මෙහෙයවිය යුතු බවට (අන්තර්ජාතික යහභාවිතයන්ට අනුකූලව) අදහස් විමසීමේ සාකච්ඡාවේදී මතු වූ කේෂත්‍ර පහත දැක්වේ.

- අ) ලියාපදිංචිය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සම්බන්ධයෙන් පළමු අභියාචනා (සහ අනාගතයේදී මහජන ප්‍රතිලාභ තත්ත්වය පිළිබඳව).
- ආ) සිවිල් සමාජ සංවිධාන ක්ෂේත්‍රයට අදාළ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳව අමාත්‍යවරයාට උපදෙස් ලබාදීම.
- ඇ) මෙම අංශයට අදාළ නීති හා රෙගුලාසි මෙන්ම සම්බන්ධීකරණ විධිවිධාන සම්බන්ධයෙන් අනෙකුත් රජයේ ආයතනවලට උපදෙස් ලබාදීම.
- (ඈ) ප්‍රකාශන, උපදෙස්, පුහුණු සහ ධාරිතා වර්ධනය තුළින් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා ක්ෂේත්‍රයෙහි වඩා හොඳ පාලනයක් හා පරිපාලනයක් දිරිමත් කිරීම.

(ඉ) වර්ගාධාර්ම සංග්‍රහ අනුගමනය කිරීම හා පවත්වාගෙනයාම සහ කාර්ය සාධන සත්‍යාපනය සඳහා ස්වාධීන පද්ධති ඇතුළුව විධිමත් නෛතික නියාමන රාමුවකට අනුපූරකව රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මගින් ස්වයං-නියාමනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

(ඊ) රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල කාර්යභාරය සහ ඒවායේ පාලනය, විනිවිදභාවය සහ වගවීම සම්බන්ධ කරුණු පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

මධ්‍යස්ථ බේරුම්කරුවෙක් ලෙස ස්වාධීන ආයතනයක් නොමැති නිසාවෙන් මේවා සිවිල් සමාජ සංවිධානයන් විසින් ආමන්ත්‍රණය කළ යුතු අතර රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවකට ඇතුළත් නොකළ යුතු ක්ෂේත්‍රය.

ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන පනතෙහි සංශෝධන සඳහා මාර්ගෝපදේශ මූලධර්ම සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ඕනෑම නීතියක් සඳහා පදනම:

- සමාගමේ නිදහස
- රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට සමානව සැලකීම සහ වෙනස්කොට නොසැලකීම
- ප්‍රකාශනයේ නිදහස
- ස්වාධීනත්වය
- සංගමිති වටිනාකම්, සැලසුම් සහ වැඩ කිරීමේ ක්‍රමවේද (ස්වයං පාලනය) පිළිබඳ තීරණය කිරීමට සහ නිශ්චය කිරීමට ඇති නිදහස
- සන්නිවේදනය කිරීමට සහ සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීමට ඇති අයිතිය
- සිවිල් සමාජ සංවිධාන ආරක්ෂා කිරීමට සහ වැඩ කළ හැකි පරිසරයක් සැකසීම සඳහා රාජ්‍යයට යුතුකමක් ඇත
- විවිධත්වයෙන් යුතු, ඵලදායී හා විචිත්‍රවත් සිවිල් සමාජයක් ක්‍රියාකාරී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ අවශ්‍ය අංගයකි

මූලික මූලධර්මය නම් ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන්ට එකට වැඩ කිරීමට නිදහස තිබීමයි. තම සංගම්වල නෛතික ස්වභාවය පිළිගැනීම සඳහා ලියාපදිංචිය අවශ්‍ය ආයතනයන්ට එනම්, විය අරමුදල් ලබා ගැනීම, පොදු බැහරයක් යටතේ උද්දේශනය කිරීම හෝ තිරසාර ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ආයතනික සහාය

ලබාදීම යන කරුණු සඳහා වේවා මෙම නීතිය යටතේ ලියාපදිංචිවීමට නිදහස තිබිය යුතුය. ලියාපදිංචිවීමේ වාසිය නම් ලියාපදිංචි සංවිධාන සහ සංගම් මූලික අවම වශවීමේ ප්‍රමිතියකට ස්වේච්ඡාවෙන් යටත්වීමයි (ගිණුම් ප්‍රකාශය, වාර්ෂික වාර්තාව ලබාදීම).

සිවිල් සමාජ සංවිධානවලට ඔවුන්ගේ වැඩ කටයුතුවල යෙදීමට සුදුසු පරිසරයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම රජයේ වගකීමයි. රාජ්‍ය ආයතනවලට සිවිල් සමාජ සංවිධාන සමඟ කටයුතු කළ හැකිය. කෙසේවෙතත්, කිසිදු රාජ්‍ය ආයතනයකට හෝ මධ්‍යගත ආයතනයකට සිවිල් සමාජ සංවිධානයන්හි ක්‍රියාකාරකම්වලට ඇඟිලි ගැසීමට හෝ විධාන කිරීමට බලය ලබා නොදිය යුතුය - එබැවින් ක්‍රියාකාරකම් නිරීක්ෂණය හා අධීක්ෂණය, නඩු පැවරීම හෝ පවරා ගැනීම සඳහා විධිවිධාන මෙම නීතියෙහි නොතිබිය යුතුය. සිවිල් සමාජ සංවිධානයන් සහ ඒවායෙහි ක්‍රියාකාරකම් වෙනත් ලියාපදිංචි ආයතනවලට අදාලවන ආකාරයෙන්ම පොදු නීතිවලට යටත්විය යුතුය. ඔවුන් පාලනය කරනු ලබන්නේ ඔවුන්ගේ සාමාජිකත්වය හෝ රට තුළ සංස්ථාගත කර ඇති වෙනත් ආයතන මෙන් ඔවුන්ගේ සංස්ථාගත කිරීමේ ලේඛණවල දක්වා ඇති වෙනත් පාලන විධිවිධාන මගිනි.

රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලේකම් කාර්යාලය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය යටතට පත්කිරීම හෝ ව්‍යාපෘති යෝජනා, අයවැය, ක්‍රියාකාරකම් සහ ප්‍රතිලාභී ලැයිස්තු යනාදිය සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීමට උත්සාහ කිරීම ඇතුළුව සිවිල් සමාජ සංවිධාන අධීක්ෂණය හා පාලනය කිරීම සඳහා වූ මෑත ඉතිහාසයේ පියවරයන් සිවිල් සමාජ සංවිධාන වැඩ කටයුතු සඳහා හිතකර නොවන බවද පිළිගත යුතුය. වර්තමාන පරිසරය සහ අත්දැකීම් වනුයේ සිවිල් සමාජ සංවිධාන පිළිබඳ රාජ්‍ය පරීක්ෂාව, පාලනය සහ සැක කිරීමක් වන අතර ඒවා රජයේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දීර්ඝ කරන ලද යාන්ත්‍රණ ලෙස සැලකෙන බවයි. නීති ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් මෙම පරිසරයට පහසුකම් නොසැලසීමට වගබලා ගතයුතු අතර හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම ධනාත්මක සම්බන්ධයන් දිරිමත් කළ යුතුය. නීති ප්‍රතිසංස්කරණ ඒකාබද්ධ විය යුතුය (දැනට පවත්නා පුළුල් නෛතික රාමුවට පටහැනි හෝ බැහැර නොකළ යුතුය) - එබැවින් ඕනෑම නෛතික ආයතනයකට සාමාන්‍යයෙන් අදාලවන අපරාධ නීතිය සහ මූල්‍ය නියාමන රාමු භාවිත කිරීම මගින් නීති විරෝධී හැසිරීම් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමට අවසර දියයුතුය.

මූලික වශයෙන් රාජ්‍ය-සිවිල් සමාජ අන්තර්ක්‍රියා මෙම ක්‍ෂේත්‍රයේ ස්වාධීනත්වයට ගරු කළ යුතුය.

යෝජිත සංශෝධන

1. දීර්ඝ නාමය

දීර්ඝ නාමය දැනට පහත පරිදි වේ:

ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන රජයේ ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා විධිවිධාන සැලස්වීම; එකී සංවිධාන පරීක්ෂා කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා විධිවිධාන සැලස්වීම; එකී සංවිධානවල කටයුතු

සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසවීම; නිසි ලෙස ස්ථාපිතකර ඇති විවැනි සංවිධාන සඳහා රජයේ පිළිගැනීම ලබාදීම; එක් සංවිධානවල බලපවත්වන නීතිරීතිවලට යටත්ව මූල්‍යමය හා ප්‍රතිපත්තිමය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් එක් සංවිධානවල සාමාජිකයින්ට, සාමාන්‍ය මහජනතාවට සහ රජයට වගවීම බලාත්මක කිරීම; එක් සංවිධානයැයි ප්‍රකාශ කරන්නා වූ පුද්ගලයන්ගේ අක්‍රමිකතා වැළැක්වීම; නෛතික වශයෙන් පිළිගෙන නොමැති ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා කණ්ඩායම් ස්ථාපනය කිරීම විධිමත් කිරීම; සහ ඒ හා සම්බන්ධ සහ ඊට ආනුෂංගික කරුණු සඳහා විධිවිධාන සැලසවීම සඳහා වූ පහතකි.

වත්මන් පනතෙන් පහත සඳහන් දෑ **ඉවත් කිරීමට** යෝජනා කෙරේ:

- අ) ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන වෙනුවට සිවිල් සමාජ සංවිධාන
- ආ) එක් සංවිධාන පරීක්ෂා කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා විධිවිධාන සැලසවීම;
- ඇ) එක් සංවිධානවල කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසවීම;
- (ඈ) නිසිලෙස ස්ථාපිතකර ඇති විවැනි සංවිධාන සඳහා රජයේ පිළිගැනීම ලබාදීම;
- (ඉ) එක් සංවිධානවල දැනට බලපවත්නා නීතිරීතිවලට යටත්ව මූල්‍යමය හා ප්‍රතිපත්තිමය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් එක් සංවිධානවල සාමාජිකයින්ට, සාමාන්‍ය මහජනතාවට සහ රජයට වගවීම බලාත්මක කිරීම;
- (ඊ) එක් සංවිධානයැයි ප්‍රකාශ කරන්නා වූ පුද්ගලයන්ගේ අක්‍රමිකතා වැළැක්වීම;
- උ) නෛතික වශයෙන් පිළිගෙන නොමැති ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා කණ්ඩායම් ස්ථාපනය කිරීම විධිමත් කිරීම;

පහත සඳහන් කරුණු නීතියේ විෂය පථයට **ඇතුළත් කළ යුතුයැයි** තවදුරටත් යෝජනා කෙරේ:

- අ) ලියාපදිංචි සිවිල් සමාජ සංවිධාන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රසිද්ධියේ ප්‍රවේශ විය හැකි ලේඛණයක් පවත්වාගෙන යාම.
- ආ) අවශ්‍ය විටෙක ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පහසුකම් සැලසීම
- ඇ) ප්‍රජා සංගම් හා සංවිධාන කටයුතුවලට මැදිහත්වීම් නොකරන බව තහවුරු කිරීම
- ඈ) සාමාජිකත්වයට සහ සාමාන්‍ය ජනතාවට වගවීම දිරිගැන්වීමේ කාර්යභාරයක් පැවරීම
- (ඉ) විකල්ප ආරවුල් විසඳීමේ ක්‍රමයක් ලෙස ආරවුල් විසඳීමේ යාන්ත්‍රණයක් හඳුන්වාදීම

යෝජනා හවුල දිරිස නාමය

- ලාභ අපේක්ෂා නොකරන සිවිල් සමාජ සංවිධානයන්ට ස්වේච්ඡාවෙන් ලියාපදිංචිවීම සඳහා විධිවිධාන සලස්වන පනතකි,
- නිසි පරිදි ස්ථාපිත කරනු ලබන ව්‍යවස්ථාපිත සංවිධාන පිළිගැනීම සඳහා;
- ලියාපදිංචි සිවිල් සමාජ සංවිධාන පිළිබඳව ප්‍රසිද්ධියේ ප්‍රවේශවිය හැකි ලේඛණයක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා
- රජයේ සහාය අවශ්‍ය වූ විට ක්‍රියාකාරකම් පහසුකරණය කිරීම සඳහා
- ව්‍යවස්ථාපිතවල නීත්‍යානුකූල ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි මැදිහත්නොවීම තහවුරු කිරීම සඳහා;
- ආරවුල් විසඳීමේ යාන්ත්‍රණයක් සඳහා විධිවිධාන සැලසීම සඳහා;
- ව්‍යවස්ථාපිතවල සාමාජිකයින්ට සහ පොදු මහජනතාවට එකී සංවිධානවල වගවීම දිරිගැන්වීම සඳහා.
- සහ ඒ හා සම්බන්ධ සහ ඊට ආනුෂංගික කරුණු සඳහා විධිවිධාන සැලසීම සඳහා.

2. ලුහුඬු නාමය සහ ක්‍රියාත්මක වන දිනය

ලුහුඬු නාමය පහත පරිදි වේ:

1. මෙම පනත ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) පනත ලෙස හඳුන්වනු ලබන අතර, අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළකරනු ලබන නියමයක් මගින් නියම කරනු ලබන (මෙහි මින්මතු “නියමිත දිනය” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) දිනයක සිට ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.*

පහත සඳහන් මකාදැමීම් සහ එකතු කිරීම් සිදු කිරීමට යෝජනා කෙරේ:

1. මෙම පනත ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) **පහසුකම් සැපයීම** පනත ලෙස හඳුන්වනු ලබන අතර, අමාත්‍යවරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ පළකරනු ලබන නියමයක් මගින් නියම කරනු ලබන (මෙහි මින්මතු “නියමිත දිනය” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) දිනයක සිට ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.

3. **නිලධාරීන් පත් කිරීම (2 වන වගන්තිය)**

2 වන වගන්තිය - රෙජිස්ට්‍රාර්, නියෝජ්‍ය රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන් සහ සහකාර රෙජිස්ට්‍රාර්වරුන් සම්බන්ධයෙන් වූ විධිවිධාන තවදුරටත් විසේ තැබිය හැකිය.

4. **ලියාපදිංචි වියයුතු සංවිධාන (3 වන වගන්තිය)**

දැනට 3 වන වගන්තිය පහත පරිදි කියැවේ:

“මෙහි මින්මතු දැක්වෙන විධිවිධානවලට යටත්ව සෑම ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධානයක්ම (මින්මතු “ස්වේච්ඡා සංවිධානයක්” ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ) මෙම පනත යටතේ ලියාපදිංචි කරනු ලැබිය යුත්තේය.”

3 වන වගන්තිය අවලංගුකර පහත පරිදි ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට යෝජනා කෙරේ:

3 (i) “මෙහි මින්මතු දැක්වෙන විධිවිධානවලට යටත්ව, ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධානයක් (මින්මතු “ස්වේච්ඡා සංවිධානයක්” ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ) මෙම පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ හැකිය.”

3 (ii) ලියාපදිංචි ස්වේච්ඡා සංවිධානයක් එම සංවිධානයේ ලාභ අපේක්ෂා නොකරන අරමුණු සඳහා සහය දැක්වීම පිණිස එම සංවිධානයේ සියලුම වත්කම්, ඉපැයීම් සහ ලාභ මෙහෙයවීමට කැපවී සිටින ලාභ අපේක්ෂා නොකරන සංවිධානයක් ලෙස පිළිගැනීමට ලක්වන අතර එක් ස්වේච්ඡා සංවිධානයේ ප්‍රතිලාභ සෘජුව හෝ වක්‍රව ස්වේච්ඡා සංවිධානයේ ඕනෑම නිර්මාතෘවරයෙකු, අධ්‍යක්ෂවරයකු, නිලධාරියෙකු, සාමාජිකයෙකු, සේවකයෙකු හෝ පරිත්‍යාගශීලියෙකුට ලබාදීමට භාවිත නොකළ යුතුය. සංවිධානය වෙනුවෙන් කරනු ලබන වැඩ සඳහා විවෘත පුද්ගලයින්ට සාධාරණ වන්දි සහ වෙනත් රැකියා ආශ්‍රිත ප්‍රතිලාභ ගෙවීම මෙම කොටසින් වළක්වනු නොලැබේ.

5. **සංවිධාන ලියාපදිංචි කිරීම (4 - 8 වගන්ති)**

4 - 8 වගන්ති පහත පරිදි වේ:

ලියාපදිංචි කිරීම

1. ශ්‍රී ලංකාවේ නෛතික ආයතනයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම පිණිස ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ පහසුකම් සැපයීම) පනත යටතේ ලියාපදිංචිවීම සඳහා සංවිධානයක්

රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත අයදුම් කළ හැකිය¹. සැකය මඟහැරීම සඳහා, මෙම පනත යටතේ ලියාපදිංචිවීම ස්වේච්ඡාවෙන් සිදුවන අතර ලියාපදිංචි නොවීම² නිසා අහිතකර ප්‍රතිඵල ඇති නොවේ.

2. පහත ලියවිලි රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ඉදිරිපත් කිරීමෙන් සංවිධානයකට ලියාපදිංචි විය හැකිය:

2.1 (අ) මෙම පනතේ 1 වන උපලේඛණයේ විස්තර කර ඇති පරිදි නිසි පරිදි සම්පූර්ණ කරන ලද අයදුම්පතක්; සහ

2.2 (ආ) සංවිධානයේ ව්‍යවස්ථාව³ හෝ වෙනත් පාලන ලේඛණයක් (ස්ථාපිත කිරීමේ ලේඛණ).

3. රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත පහත ලේඛණ ඉදිරිපත් කිරීමෙන් විදේශීය හෝ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයක් ලියාපදිංචි විය හැකිය:

3.1 (අ) මෙම පනතේ 2 වන උපලේඛණයේ විස්තර කර ඇති පරිදි නිසි පරිදි සම්පූර්ණ කරන ලද අයදුම්පතක්; සහ

3.2 (ආ) එය වෙනත් රටක නෛතික පුද්ගලයෙකු බවට සාක්ෂි; සහ

3.3 (ඇ) සංවිධානයෙහි ශ්‍රී ලංකාවේ ලිපිනය; සහ

3.4 (ඈ) ජාත්‍යන්තර සංවිධානයේ මූලස්ථානයේ බලයලත් නියෝජිතයෙකුගේ ලිඛිත ප්‍රකාශයක්, එහි පහත කරුණු අඩංගු විය යුතුය:

3.4.1 (i) සංවිධානයේ අරමුණු; සහ

3.4.2 (ii) ශ්‍රී ලංකාවේ සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ පොදු විස්තරයක්; සහ

¹ ලියාපදිංචිය අනිවාර්ය හෝ ස්වේච්ඡාවෙන් වියයුතුය: ප්‍රතිචාර 187 ක්. 161 (86.1%)ක් ස්වේච්ඡාවෙන්, 26 (13.9%)ක් අනිවාර්ය.

² ලියාපදිංචි නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිඵල නොලැබෙන බව නීතිය මගින් විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු බවට ඔබ එකඟද?: ප්‍රතිචාර 177 යි. 154 (87%)ක් ඔව්, 23 (13%) ක් නැත.

³ අයදුම්පත සමඟ ඉදිරිපත් කළ යුතු ලේඛණ මොනවාද?: ප්‍රතිචාර 145යි. 137 (94.5%) ව්‍යවස්ථාව (පාලන ලේඛණය); 1 (0.7%) වාර්ෂික වාර්තාව, අත්සන් ලේඛණය, විගණන වාර්තාව; 1 (0.7%) පැමිණීමේ වාර්තාව, වාර්තා පිටපත; 1 (0.7%) පැමිණීමේ වාර්තාව, වාර්තා, මූල්‍ය වාර්තාව; 1 (0.7%) පැමිණීමේ වාර්තාව; 1 (0.7%) වාර්තා; 1 (0.7%) බැංකු ප්‍රකාශන, වාර්ෂික වාර්තාව, සාමාජික ලැයිස්තුව; 2 (1.4%) සාමාජික ලැයිස්තුව.

3.4.3 (iii) සංවිධානය නියෝජනය කිරීමට සහ නිල දැන්වීම් සහ විමසීම් ලබා ගැනීමට බලයලත් ශ්‍රී ලංකාවේ පුද්ගලයාගේ හෝ පුද්ගලයින්ගේ නම, ලිපිනය සහ සම්බන්ධකර ගත හැකි වෙනත් තොරතුරු.

4. ලියාපදිංචිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද ලියකියවිලි සම්බන්ධයෙන් කිසියම් වැදගත් වෙනසක් සිදුවී නම් ඒ පිළිබඳව වැඩකරන දින 60ක් ඇතුළත සංවිධානය විසින් රෙජිස්ට්‍රාර්ට දැනුම්දිය යුතුය. ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා වන සංශෝධන මූලික ලියාපදිංචියට අදාළ වන ක්‍රියාපටිපාටි, ප්‍රමිති සහ කාල සීමාවන්ට යටත් විය යුතුය. රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් පිළිගත් සංශෝධන මෙම පනතේ xx වගන්තිය යටතේ වාර්තා කිරීම, ලියාපදිංචි කිරීම සහ ප්‍රසිද්ධියේ ලබාගත හැකිය.

5. මෙම පනත යටතේ ලියාපදිංචිවී ඇති සංවිධාන පිළිබඳ ලේඛණයක් රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් පවත්වාගෙනයා යුතුය. එක් එක් සංවිධානයේ නම, ලිපිනය, ආයතනික ස්වභාවය සහ අරමුණු මෙන්ම, එහි බලයලත් නියෝජනයාගේ/නියෝජනයින්ගේ නම, ලිපිනය සහ වෙනත් සම්බන්ධකරගත හැකි තොරතුරු රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ සඳහන් විය යුතුය. ආයතනයකට මහජන ප්‍රතිලාභ තත්ත්වයක් තිබේ නම් එයද රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ සඳහන් විය යුතුය. රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් ස්ථාපිත කරන මධ්‍යම ස්ථානයක වැඩකරන වේලාවන් තුළ මහජනයාට ලබාගත හැකි පරිද්දෙන් ලේඛණය තැබිය යුතුය.

6. රෙජිස්ට්‍රාර් වැඩිදුර තොරතුරු හෝ පැහැදිලි කිරීමක් ලිඛිතව ඉල්ලා සිටියහොත් මිස, ලියාපදිංචිවීමට ඉල්ලුම් පත්‍රයක් ලැබී වැඩකරන දින 15ක්* ඇතුළත ලියාපදිංචි සහතිකයක් හෝ ලියාපදිංචි කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කරන ලිඛිත තීරණයක් සංවිධානය වෙත නිකුත් කළ යුතුය.

ලියාපදිංචි කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, අත්හිටුවීම හෝ අවලංගු කිරීම සඳහා පාදකවන හේතු

ලියාපදිංචි කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම

7. පහත හේතු මත රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් අයදුම්පතක් ප්‍රතික්ෂේප⁵ කළ හැකිය:

⁴ ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා කොපමණ කාලයක් ගතයුතුද? ප්‍රතිචාර 179කි. 8 (4.5%) දින 5; 1 (0.6%) දින 7; 23 (12.8%) දින 10; 108 (60.3%) දින 15; 1 (0.6%) දින 21; 31 (17.4%) දින 30; 1 (0.6%) දින 50; 1 (0.6%) මාස 6; 5 (2.9%) දින 90 යි.

⁵ ලියාපදිංචිය සඳහා වන අයදුම්පතක් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට රෙජිස්ට්‍රාර්ට බලය තිබිය යුතු බවට ඔබ එකඟද? ප්‍රතිචාර 168 යි. 116 (69%) සංගමයේ නම වෙනත් නෛතික ආයතනයක ඒ හා සමාන නිසා එමඟින් ව්‍යාකූලතා ඇති විය හැකිය; 32 (19%) අයදුම්පතෙහි අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු අඩංගු නොවේ නම් (වෙනත් වචනවලින් කිවහොත්, ආකෘති පත්‍රය අසම්පූර්ණ

- 7.1 (අ) ලියාපදිංචි කිරීමේ ලියකියවිලි මෙම පනතේ අවශ්‍යතාවන්ට අනුකූල නොවේ නම්; හෝ
- 7.2 (ආ) සංවිධානයේ ප්‍රඥප්ති එක්සත් ජාතීන්ගේ ආරක්ෂක කවුන්සිලයේ 1244 (1999) යෝජනාවේ විධිවිධාන හෝ මෙම පනත යටතේ කුමන හෝ රෙගුලාසියක් උල්ලංඝනය කරයි නම්. හෝ
- 7.3 (ඇ) ලියාපදිංචිය අපේක්ෂා කරන සංවිධානයේ එකී නම හෝ ඒ හා සමාන නමක් හෝ කලින් ලියාපදිංචි කළ හෝ දැනටමත් පිහිටුවා ඇති සංවිධානයකට ඇති නම් හා එමඟින් ව්‍යාකූලතා ඇති විය හැකි නම්.
- 8. ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා වන අයදුම්පතක් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ තීරණයක් සම්බන්ධයෙන් රෙජිස්ට්‍රාර් ලිඛිත දැනුම්දීමක් කළ යුතුය. ලිඛිත දැන්වීමේ⁶ පහත කරුණු අඩංගු විය යුතුය:
 - 8.1 (අ) අයදුම්පත ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද හේතු; සහ
 - 8.2 (ආ) තීරණය අභියෝගයට ලක් කිරීමේ අයිතිය අයදුම්කරුට ඇති බව : සහ
 - 8.3 (ඇ) තීරණය පිළිබඳ අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ කාලය: සහ
 - 8.4 (ඉ) අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු අධිකාරියේ නම, ලිපිනය සහ සම්බන්ධ විය හැකි වෙනත් තොරතුරු.

ලියාපදිංචිය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට අදාළ තීරණය පිළිබඳ අභියාචනය

9. ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ තීරණය පිළිබඳව අයදුම්කරු දැනගත් දින සිට වැඩකරන දින 60ක්⁷ ඇතුළත ලේකම් කාර්යාලයට⁸ ලියාපදිංචිය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ තීරණය සම්බන්ධයෙන් අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

වීම); 13 (7.7%) සංගමයේ ප්‍රධාන ව්‍යාපාරය ලාභ අරමුණුකර ගැනීම සඳහා තිබේ නම්; 7 (4.2%) සංගමයේ අරමුණු අපරාධ ප්‍රඥප්ති උල්ලංඝනය කරන්නේ නම්.

⁶ ලියාපදිංචිය ප්‍රතික්ෂේප වුවහොත්, රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් පහත සඳහන් කරුණු දක්වමින් ලිපියක් යැවිය යුතු බවට ඔබ එකඟද? 158 ප්‍රතිචාර; 104 (65%) ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හේතු (මෙම ලේඛණයේ 7 වන ඡේදයේ සඳහන් ප්‍රශ්නාවලියෙහි 3.3.1හි සඳහන් කර ඇති හේතු); 54 (34.2%) ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ තීරණයකට අභියෝග කිරීමේ අයිතිය අයදුම්කරුට දැනුම් දීම (අභියෝග කිරීම සඳහා වන කාල සීමාව, අභියෝගය ඉදිරිපත් කළ යුතු අධිකාරියේ නම සහ ලිපිනය ලබාදීම)

⁷ ලියාපදිංචිවීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සඳහා අයදුම්කරුවෙකු අභියෝග කළ යුතු කාල සීමාව: ප්‍රතිචාර 183යි. 50 (27.3%) දින 30; 118 (64.5%) දින 60; 12 (6.4%) දින 90 / මාස 3; 1 (0.5%) දින 45-60; 1 (0.5%) මාස 7; 1 (0.5%) අවශ්‍ය නැත.

⁸ රෙජිස්ට්‍රාර්ගෙන් ලියාපදිංචිවීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඇති ඕනෑම අභියෝගයකට සවන්දී තීරණය කළ යුත්තේ කවුද? ප්‍රතිචාර 159යි. 3 (1.9%) ඇමතිවරයා; 25 (15.7%) අමාත්‍ය ලේකම්; 81 (50.9%) ලේකම් කාර්යාලය; 21 (13.2%) රෙජිස්ට්‍රාර්; 25 (15.5%) ස්වාධීන ව්‍යුහය / කොමිසම / තීරණය / කණ්ඩායම / විනිශ්චය; 2 (1.2%) ඔම්බුඩ්ස්මන්; 1 (0.6%) රාජ්‍ය නොවන ස්වාධීන ලේකම් කාර්යාලය; 1 (0.6%) ලේකම්

- 10. ලේකම් කාර්යාලය අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් අභියාචනය ඉදිරිපත්කර දින 30ක්⁹ ඇතුළත අභියාචකයාට (අයදුම්කරුට) ලිඛිත දැනුම්දීමක් කළ යුතුය. අභියාචනය තීරණය කළ කරුණු ලිඛිත දැන්වීමේ අඩංගු විය යුතුය.
- 11. අභියාචකයාට (අයදුම්කරුට) පක්ෂව තීරණය කරන ලද අභියාචනා තීරණ සඳහා, සංවිධානය ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා අභියාචනා අධිකාරිය විසින් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත ලිඛිත දැනුම්දීමක් කළ යුතුය.

ලියාපදිංචිය අත්හිටුවීම හෝ අවලංගු කිරීම

- 12. පහත කරුණු මත¹⁰ රෙජිස්ට්‍රාර්වරයාට ලියාපදිංචිය අත්හිටුවීමට හෝ අවලංගු කිරීමට¹¹ හැකිය:
 - 12.1 (අ) සංවිධානය සාපරාධී කටයුතුවල නියැලී සිටින බව අධිකරණයක් විසින් තීරණයකර ඇති අතර සියලු අභියාචනා ක්‍රියාවලීන් අවසන් වූ පසු වම තීරණය තහවුරුකර තිබේනම්. හෝ
 - 12.2 (ආ) සංවිධානයේ මෙහෙයුම් මූලික වශයෙන් ලාභ අරමුණු කරගත් ව්‍යාපාරයක් බවට පත්ව ඇතැයි අධිකරණයක් විසින් තීරණයකර ඇතිනම්; හෝ
 - 12.3 (ඇ) වැරදි හෝ වචනික තොරතුරු¹² මගින් ලියාපදිංචිය ලබාගෙන ඇත්නම්.
- 13. කිසියම් පුද්ගලයෙකුට හෝ මහජනයාට හානියක් වන බරපතල උල්ලංඝනයන් හැරුණු විට, රෙජිස්ට්‍රාර් විසින් උල්ලංඝනය කිරීම් පිළිබඳ ලිඛිත දැනුම්දීමක් සහ ලියාපදිංචිය අත්හිටුවීමට හෝ අවලංගු කිරීමට පෙර ප්‍රතිචාර දැක්වීමට දින 60ක අවස්ථාවක් සංවිධානයට ලබාදිය යුතුය.

⁹ අභියාචනය සම්බන්ධයෙන් තීරණය ලබාදිය යුත්තේ කුමන කාල සීමාව තුළද? ප්‍රතිචාර 174යි. 27 (15.5%) දින 15; 108 (62.1%) දින 30; 33 (19%) දින 45; 3 (1.7%) දින 90; 2 (1.1%) දින 60; 1 (0.6%) අවශ්‍ය නැත.

¹⁰ ඔව් නම්, ලේකම් කාර්යාලය විසින් ලියාපදිංචිය අවලංගු කළ හැක්කේ පහත දැක්වෙන හේතුදැයි ඔබ විකඟද? ප්‍රතිචාර 96යි. 83 (86.5%) අධිකරණය විසින් සාපරාධී කටයුතුවල නියැලී සිටින බවට තීරණයකර ඇත්නම් සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම අභියාචනා ක්‍රියාදාම අවසන් වීමෙන් පසුව මෙම තීරණය තහවුරුකර ඇත්නම්; 13 (13.5%) ලාභ ලබන ව්‍යාපාර කටයුත්තක් සංගමයේ ප්‍රධාන මෙහෙයුම බවට පත්ව ඇතැයි දිසා අධිකරණයක් විසින් තීරණය කරනු ලැබුවහොත් (විවැනි නිර්ණයක් සඳහා ලේකම් කාර්යාලය විසින් දිසා අධිකරණය වෙත ඉල්ලුම් කිරීම - ලඝු කාර්ය පටිපාටිය).

¹¹ ලියාපදිංචි වීමෙන් පසු ඕනෑම වේලාවක සංගමයක් ලියාපදිංචි කිරීම අවලංගු කිරීමට මහලේකම් කාර්යාලයට බලය තිබිය යුතුද? 183 ප්‍රතිචාර. 117 (63.9%) නැත; 66 (36.1%) ඔව්.

¹² ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමට ලේකම් කාර්යාලයට හැකි විය යුතු වෙනත් හේතු තිබේද? ප්‍රතිචාර 1යි. ස්වේච්ඡා සංවිධාන පිළිබඳ අර්ථ නිරූපන අවශ්‍යතා සපුරා නොමැත.

6. රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ බලතල (9 වන වගන්තිය)

(“ රෙජිස්ට්‍රාර්ගේ කාර්යයන් “ලෙස සංශෝධනය විය යුතුය)

7. වංචා හෝ අයථා පරිහරණය පිළිබඳ විමර්ශන මණ්ඩලය (12- 14 සහ 14 ඒ වගන්ති)

12 සිට 14 දක්වා සහ 14 ඒ වගන්තිය අවලංගු කළ යුතුව ඇත).

8. රෙගුලාසි සම්පාදනය කිරීම සඳහා අමාත්‍යවරයා සතු බලතල (15 වන වගන්තිය)

15 වන වගන්තිය නිබිඳ යුතුය

9. පනතට අනුකූල නොවීම සඳහා දඩ මුදල් (16 වන වගන්තිය)

16 වන වගන්තිය අවලංගු කළ යුතුව ඇත.

10. පනත ප්‍රකාරව සඳහා වශයෙන් කටයුතු කරන නිලධාරීන් ආරක්ෂා කිරීම (17 වන වගන්තිය)

17 වන වගන්තිය නිබිඳ යුතුය

11. අර්ථ නිරූපණය (18 වන වගන්තිය)

දැනට මෙසේ සඳහන් වේ:

මෙම පනතේ, සන්දර්භය තුළ වෙනත් ආකාරයකින් අවශ්‍ය කරන්නේ නම් මිස “ප්‍රජා නේවාසිකාගාරය”, යන්නෙන් එහි සිටින පුද්ගලයාට ආහාර සහ වෙනත් පහසුකම් සපයන ස්වේච්ඡා පදනමක් මත පුද්ගලයන් කණ්ඩායමක් පිහිටුවන ලද සංවිධානයක් විසින් ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට ලබාගත හැකි ඕනෑම වාසස්ථානයක් අදහස් වේ; සහ “ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධානය” යන්නෙන් ස්වේච්ඡා පදනමක් මත පුද්ගලයන් කණ්ඩායමක් විසින් පිහිටුවන ලද ඕනෑම සංවිධානයක් අදහස් වේ සහ”

(අ) රාජ්‍ය නොවන ස්වභාවයක්;

(ආ) එහි කාර්යයන් ඉටු කිරීමේදී මහජන දායකත්වය, දයානුග්‍රහය, රජය විසින් ගෙවිය යුතු ප්‍රදාන හෝ දේශීය හෝ විදේශීය පරිත්‍යාග මත රඳා පවතී.

(ඇ) එහි ප්‍රධාන අරමුණු ලෙස, මානසික ආබාධිත හෝ ශාරීරික ආබාධිතයන්, දුප්පතුන්, රෝගීන්, අනාට් දරුවන් සහ අසරණවූවන් සඳහා අවශ්‍ය සහන සහ සේවා සැපයීම සහ ව්‍යසන අවස්ථාවන්හිදී අවශ්‍යතා ඇති අයට සහන සැලසීම.

සහ ප්‍රජා නේවාසිකාගාරයක් ඇතුළත් වේ.

ඉහත සඳහන් වගන්තිය වෙනුවට පහත කොටස ආදේශ කිරීමට යෝජනා කෙරේ:

“ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධානය” යන්නෙන් ස්වේච්ඡා පදනමක් මත පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු හෝ වැඩි දෙනෙකුගෙන් සමන්විත කණ්ඩායමක් විසින් පිහිටුවන ලද ඕනෑම සංවිධානයක් අදහස් කෙරේ. එය

(අ) රාජ්‍ය නොවන ස්වභාවයක්;

(ආ) මහජන දායකත්වය, දායානුග්‍රහය, රජය විසින් ගෙවිය යුතු ප්‍රදාන හෝ දේශීය හෝ විදේශීය පරිත්‍යාග, සුරැකුම්පත්, කාරුණික දායක මුදල්; උරුමයන්; සාමාජික ගාස්තු; තෑගි; ප්‍රදාන; මූර්ත හෝ පෞද්ගලික දේපළ මත රඳාපවතී; සහ එහි දේපළ හා සම්පත් සමඟ ස්වේච්ඡා සංවිධානය විසින් සිදු කරනු ලබන ඕනෑම නීත්‍යානුකූල කටයුත්තකින් ලැබෙන ආදායම; සහ

(ඇ) එහි ප්‍රධාන අරමුණු ලෙස මහජන ප්‍රතිලාභ හෝ අන්‍යෝන්‍ය උනන්දුව සඳහා වන ඕනෑම නීත්‍යානුකූල අරමුණක් ඇත.

“නීත්‍යානුකූල අරමුණ” සඳහා යහපාලනය ප්‍රවර්ධනය කරන්නා වූ ක්‍රියාකාරකම්, නීති ප්‍රතිසංස්කරණ, ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිසංස්කරණ හෝ කොන් කරන ලද ජන කොටස්වල අයිතිවාසිකම් ප්‍රවර්ධනය සහ ආරක්ෂා කිරීම ඇතුළත් වේ.

ප්‍රතිපත්ති සංක්ෂිප්තය

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකායේ තර්ක සහ ප්‍රති-තර්ක:

ශ්‍රී ලංකාවේ ලාභ නොලබන සංවිධාන සහ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකායේ ප්‍රමිතීන් පිළිබඳ පදනම් විරහිත ප්‍රකාශයන් අපේක්ෂා කර ඒවාට ප්‍රතිචාර දක්වන්නේ කෙසේද?

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකායේ පසුබිම

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකාය යනු අන්තර්-රාජ්‍ය ආයතනයකි. එහි අරමුණ වනුයේ, මුදල් විශුද්ධීකරණය, ත්‍රස්තවාදීන්ට අරමුදල් සැපයීම, සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය පද්ධතියට ඇති වෙනත් තර්ජනවලට විරෝධීව සටන් කිරීම සඳහා නෛතික, නියාමන සහ මෙහෙයුම් ප්‍රමිතීන් සවිලදායීව ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීමයි. මෙම අරමුණ වෙනුවෙන්, මෙම අපරාධවලට විරෝධීව සටන් කිරීමට කැපවූ රාජ්‍යයන් සඳහා මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකාය නිර්දේශ 40ක් සකස්කර ඇත. මෙම නිර්දේශවලින් එකක් වන 8 වන නිර්දේශය, “ලාභ නොලබන සංවිධාන ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම සඳහා අවහානීය නොකිරීම පිණිස මෙම සංවිධාන පාලනය කරන නීති සහ රෙගුලාසි සමාලෝචන කිරීම රටවල්වලින් අවශ්‍ය කරයි.”¹

මෙම 8 වැනි නිර්දේශයෙන් තවදුරටත් රාජ්‍යයන් විසින් මුදල් විශුද්ධීකරණ විරෝධී / ත්‍රස්තවාදයට අරමුදල් සැපයීමට විරෝධීව සටන්කිරීමේ (Anti-Money Laundering - AML / Combating the Financing of Terrorism - CFT) න්‍යාය පත්‍රය පිළිබඳව ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය සමග අඛණ්ඩව සම්පූර්ණ සහ සම්බන්ධීකරණ සිදුකර, අවදානමට ලක්ව තිබිය හැකි ලාභ නොලබන සංවිධාන ඇත්නම් ඒවා හඳුනාගැනීමට සමස්තය ඇතුළත් වන පරිදි ආර්ථික (ලාභ නොලබන සංවිධානවල) අවදානම තක්සේරු කිරීමක් සිදුකිරීම අවශ්‍ය කරයි. මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකායේ ප්‍රමිතීන් යටතේ, ලාභ නොලබන සංවිධාන සහ ආර්ථික නියෝජිතයින්ද තක්සේරුකරුවන් සිදුකරන ස්ථාන සංචාර ඇතුළුව අනෙකුත් ඇගයීම් ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ විය යුතුය. පසුව ප්‍රතිඵලය මත පදනම්ව, රජය විසින් මෙම අංශය සමග අදහස් විමසීමකින් යුතුව සකස් කරන ලද ඉලක්කගත, අවම කිරීමේ පියවර සලකාබැලිය යුතුය.² මෙම ක්‍රියාවලියට අනුකූලව කටයුතු කිරීමට අපොහොසත් වීමෙන් FATF, මගින් රට පුරව අසාධුගත කිරීමට ලක් විය හැකි අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාවෙන් මූල්‍ය සම්බාධක හෝ අමතර නිසි සම්ප්‍රජානනාවෙහි (නිසි කොන්දේසි සපුරාලීමේ) අවශ්‍යතා පැහැදීමට ඉඩ ඇත.

ලාභ නොලබන සංවිධානවලට අදාළ වන FATF ප්‍රමිතීන් පිළිබඳව ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයට හෝ ඒවා බලාත්මක කිරීමට නියමවී ඇති රජයේ නියෝජිතයන්ගේ නිලධාරීන්ට සාමාන්‍යයෙන් යම් දැනුමක් හෝ අවබෝධයක් නොමැත. රජයන් විසින් මුදල් විශුද්ධීකරණ විරෝධී සහ ත්‍රස්ත-විරෝධී මූල්‍යකරණ ප්‍රමිතීන් පිළිබඳව ඇති සාවද්‍ය අවබෝධයක් මත පදනම්ව ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය අධිනියාමන-නියමට යටත් කිරීමට උත්සාහ දැරනු ලබයි. මෙය සිවිල් සමාජ කණ්ඩායම්වලට සැලකිය යුතු අනවශ්‍ය දුෂ්කරතා ඇතිකිරීමට හේතුවී තිබේ. ඇත්තවශයෙන්ම, මානව හිමිකම් සහ මූලික නිදහස ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂ වාර්තාකරු ත්‍රස්තවාදය මැඩලීමේදී සොයාගෙන ඇත්තේ සමහර රාජ්‍යයන් විසින් FATF “සිවිල් සමාජ අවකාශය අඩුකිරීමේ සහ දේශපාලන

¹ Best Practices on Combating the Abuse of Non-Profit Organisations, FATF, <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/bpp-combating-abuse-npo.html>.
² For more information, see <https://fatfplatform.org/responses-and-remedies/outreach-and-engagement/>.

විරෝධය මැඩලීමේ මාර්ගයක් ලෙස” FATF ප්‍රමිතීන් භාවිතා කර “සිවිල් සමාජයට ගණනය කළ නොහැකි හානියක්” සිදුකර ඇති බවයි.³

මෙම විශේෂ වාර්තාකරු තවදුරටත් සොයාගනු ලැබුවේ, රාජ්‍යයන් විසින් ගනු ලබන මෙම පියවර සත්‍ය වශයෙන්ම ත්‍රස්තවාදයට විරෝධීව සටන් කිරීම නිෂ්චලදායී කරන බවත්, “ඕනෑම සඵලදායී ත්‍රස්ත-විරෝධී ක්‍රමෝපායක් සිවිල් සමාජය දුර්වල නොකර, ශක්තිමත් කිරීම අවශ්‍ය වන බවත්.... සිවිල් සමාජයට ක්‍රියාත්මකවීමට ඇති හැකියාව සීමා කිරීම අදුරදුර්ශී, නිෂ්චල සහ නිර්විචිත වන අතර, වියළි ප්‍රවණ්ඩත්වයට දායකවන සාධකයක් විය හැකිය” යනුවෙනි.⁴

අවාසනාවකට මෙන්, බොහෝවිට ලාභ නොලබන සංවිධාන FATF පිළිබඳව නුහුරු ගතියක් පෙන්නවන අතර, එම නිසා රජයෙහි ක්‍රියාකාරීත්වයන් ඉක්මවා යාමකින් සමන්විත වන්නේ කෙසේද සහ මන්ද යන්න තර්ක කිරීමට ඒවාට නොහැකිය. ICNL සතුව FATF ප්‍රමිතීන් පිළිබඳව රජයන් සමග අන්තර්-ක්‍රියා කිරීම සහ පූර්ව අසාධගත කිරීමට ලක්වූ රටවල් ඇතුළුව, සිවිල් සමාජයට බාධා කරන හිත සහ රෙගුලාසි සාධාරණීකරණය කිරීමට භාවිත කරන තර්ක නිෂ්චල කිරීම පිළිබඳව සැලකිය යුතු අත්දැකීම් පවතී. සාමාන්‍යයෙන් රජයන් ඉදිරිපත් කරන තර්ක පහත දැක්වා ඇත. මේ සමග වඩා සඵලදායීව ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා මියෙන්මාරයේ සිවිල් සමාජ හවුල්කරුවන්ට සහ ලාභ නොලබන සංවිධානවලට භාවිත කළ හැකි ප්‍රතිතර්ක ලබාදී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකාය

FATF හි ආසියා ශාන්තිකර කණ්ඩායමේ සාමාජිකයෙක් ලෙස, ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රථමයෙන් ආසියා ශාන්තිකර කණ්ඩායම විසින් 2006 වසරේදී ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. ලාභ නොලබන නියාමන ක්‍ෂේත්‍රය තුළ ශ්‍රී ලංකාව අර්ධ වශයෙන් අනුකූල වන බව සොයාගත් අතර, තවදුරටත් මෙම අංශය පිළිබඳ අවදානම් තක්සේරු කිරීම FATF මගින් නිර්දේශ කරන ලදී.⁵ ආසියා ශාන්තිකර කණ්ඩායම 2015 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාව සමාලෝචනයකර, ශ්‍රී ලංකාව අර්ධ වශයෙන් අනුකූල වන බව යළිත් සොයාගත් අතර, සමාන නිර්දේශ කිරීම් කරන ලදී.⁶

2016 වසරේදී FATF ලාභ නොලබන සංවිධාන පිළිබඳ 8 වන නිර්දේශය ප්‍රතිශෝධනය කර, ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය ත්‍රස්තවාදී අවභාවිතාවට ‘විශේෂයෙන් අවදානම් සහිත’ වන බවට තීරණය පදනම් වීරහිත කියාපෑම ඉවත් කරන ලදී. ඒ සමගම මෙම අංශයෙහි විවිධත්වය හඳුනාගන්නා ඉලක්කගත, අවදානම් පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයකට මාරු විය.

අවටන නිර්දේශයට කළ වෙනස්කම සටහන් කරගෙන, 2019 වසරේ ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ පසු විපරම් සමාලෝචනයේදී ආසියා ශාන්තිකර කණ්ඩායම “ත්‍රස්තවාදීන්ට මුදල් සැපයීම සඳහා අවභාවිතාවට ලක්වීමට වැඩියෙන්ම නිරාවරණය වීමක් සහිත”⁷ ලාභ නොලබන සංවිධාන කෙරෙහි අවධානය යොමු කළේය. 2019 වසරේ සමාලෝචනයද 8 වන නිර්දේශය සඳහා ශ්‍රේණිගත කිරීම අර්ධ වශයෙන් අනුකූල ලෙස තබා ශ්‍රී ලංකාව “8 වන නිර්දේශයේ නව අංගයක් ආමන්ත්‍රණය කිරීමට පියවර (නිශ්චිතව දැක්වා නැති) කිහිපයක් ගැනීමට සූදානම් වන බව” වාර්තා කළේය.⁸

³ Fionnuala Ni Aoláin, Impact of measures to address terrorism and violent extremism on civic space and the rights of civil society actors and human rights defenders, Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, Mar 1, 2019, U.N. Doc A/HRC/40/52, at para 6.

⁴ *Id.* at para 14.

⁵ APG, Mutual Evaluation Report on Sri Lanka, July 5, 2006, <http://www.apgml.org/includes/handlers/get-document.ashx?d=866e80e0-42b2-484a-990b-0d61b3dfb19b>.

⁶ APG, Mutual Evaluation Report, Sri Lanka, Sept 2015, <http://www.apgml.org/includes/handlers/get-document.ashx?d=2d67b884-6021-48aa-8b24-bb1a641c5d1c>.

⁷ APG, 4th Follow-Up Report, Mutual Evaluation of Sri Lanka, Oct 2019, <http://www.apgml.org/includes/handlers/get-document.ashx?d=3bad76ad-0dc2-47ca-a41d-43067f22aeb2>.

⁸ *Id.* at 5, para 46.

2019 ඔක්තෝබර් මාසයේදී පසුගිය අනෙකුත් ඇගයීම් සමාලෝචනයන්හිදී හඳුනාගත් ක්‍රමෝපායීය AML/CFT අඩුපාඩු ආමන්ත්‍රණය කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාව සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් ලබාදෙමින් බව FATF විසින් සොයාගන්නා ලදී.⁹ ශ්‍රී ලංකාව තවදුරටත් FATFහි නියාමන අනුකූලතා ක්‍රියාවලියට යටත් නොවන බව අදහස් කරමින් FATF විසින් ශ්‍රී ලංකාව එහි ‘පූර්ව අසාධුගතකරණ ලැයිස්තුවෙන්’ ඉවත්කරන ලදී.¹⁰

ශ්‍රී ලංකාව පූර්ව අසාධුගතකරණ ලැයිස්තුවෙන් ඉවත්කර තිබියදීත්, ශ්‍රී ලංකා රජයේ නිලධාරීන්, අතීතයේදී සිදුකළ අන්දමට වැඩි කරන ලද හෝ දැරීමට අපහසු කරන ලද සිවිල් සමාජ නියාමනය සාධාරණීකරණය කිරීමක් ලෙස FATF නිර්දේශ තවමත් භාවිතා කිරීම කළ හැකිය. මෙය විශේෂයෙන් 2019 අප්‍රේල් පාස්කු ප්‍රහාර සහ 2019 නොවැම්බර් මස ශ්‍රී ලංකාවේ සිවිල් යුද්ධය අතරතුර ආරක්‍ෂක ලේකම්ව සිටි ගෝඨාභය රාජපක්‍ෂ ජනාධිපති ලෙස තේරීපත්වීමට අනුව සිදු විය හැකිය. ඔහුගේ සොහොයුරු මහින්ද (එම කාලය තුළම හිටපු ජනාධිපති) දැන් අගමැති වීමත් සමග, නව රාජපක්‍ෂ තන්ත්‍රය මේ වන විටත් ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය වෙනස්කිරීමට (securitize) සහ පටු කිරීමට පියවර ගෙනඇත.¹¹

FATF විසින් මෑතකදී “ලොව වටා තීරණාත්මක පුණ්‍ය සේවාවක් සැපයීමේ දී ලාභ නොලබන සංවිධානවල විශේෂ වැදගත්කම මෙන්ම, අවශ්‍යතා ඇති අයට එම සහාය ලබාදීමේදී ඇති දුෂ්කරතාද”¹² හඳුනාගන්නා ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, “ලාභ නොලබන සංවිධාන බොහොමයක් ත්‍රස්තවාදීන්ට මුදල් සැපයීම පිළිබඳ අවදානමක් සුළුවෙන් හෝ කිසිසේත් නොදරන බැවින්”¹³ ඕනෑවට වඩා පුළුල් නියාමන පියවරයන් හරහා සිවිල් සමාජයට බර පැටවීම නොකරන ලෙස විය රජයන්ට උපසේ දුන්නේය.

COVID-19 වටා දැනට පවතින තත්ත්වය ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයේ තීරණාත්මක වැදගත්කම තවදුරටත් අවධාරණය කරයි. නැවත වරක්, පහත සඳහන් ලෙස සටහන් කරමින්, FATF ලාභ නොලබන අංශයට නිදහසේ කාර්යය කිරීමට අවසරයක් වැදගත්කම හඳුනාගන්නා ලදී:

මෙම ගෝලීය මහජන සෞඛ්‍ය අවස්ථාව COVID-19 සහ එහි බලපෑම්වලට එරෙහිව සටන් කිරීම සඳහා පුණ්‍යායතන සහ ලාභ නොලබන සංවිධානවල වැදගත් කාර්යය ඉස්මතුකර දක්වයි. පුණ්‍යාධාර සහ ක්‍රියාකාරකම් නිත්‍යානුකූල සහ විනිවිද පෙනෙන මාර්ග හරහා සහ බාධාකිරීමකින් තොරව කඩිනමින් ඉදිරියට ගෙනයාහැකි බව සහතික කිරීමට නම්‍යශීලී බව ලබාදීම පිණිස FATF ප්‍රමිතීන් ඔප්නැංවීමට වසර ගණනාවක් තිස්සේ FATF ලාභ නොලබන සංවිධාන සමග සමීපව කටයුතුකර ඇත.¹⁴

මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වූ කාර්යසාධක බලකාය සම්බන්ධව තිබිය හැකි තර්ක, සහ සවලදායී සිවිල් සමාජ ප්‍රතිතර්ක

තර්කය: “ලාභ නොලබන සංවිධාන විශේෂයෙන් ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණයේ අවහිතයට ගොදුරු වේ.”

- ප්‍රති-තර්කය: 2016 වසරේදී FATF විසින් මෙම තත්ත්වය ප්‍රතික්‍ෂේප කරන ලදී. ඇත්තෙන්ම, ලාභ නොලබන සංවිධාන මගින් කෙරුණු ගෝලීය උද්දේශනය මෙම ප්‍රකාශය තහවුරු කිරීමට කිසිදු සාක්‍ෂියක් නොමැති බව FATF හට ඒත්තු ගැන්වීය. තවද මෙම පූර්ව ප්‍රකාශය මත පදනම්වූ

⁹ *Id.*
¹⁰ Sri Lanka removed from FATF's Grey List, The Economic Times, Oct 19, 2019, https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/sri-lanka-removed-from-fatfs-grey-list/articleshow/71663699.cms?utm_source=content-of-interest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst.
¹¹ E.g., in December the government moved the NGO Secretariat to the Defense Ministry. Institutions of Disaster Management moved under the purview of Defence Ministry, News 1st, Dec 11, 2019, <https://www.news-first.lk/2019/12/11/institutions-of-disaster-management-moved-under-the-purview-of-defence-ministry/>.
¹² FATF, Statement by the FATF President: COVID-19 and measures to combat illicit financing, Apr 1, 2020, <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/statement-covid-19.html> [hereinafter FATF Statement 2020].
¹³ *Id.*
¹⁴ *Id.*

ප්‍රමිතීන් මගින් සමාගම්ගතවීමේ නිදහස වැනි මූලික මානව අයිතීන් පූර්ණව භාවිත කිරීම වළක්වන බවයි.¹⁵

“සියළුම ලාභ නොලබන සංවිධාන සහජයෙන්ම ඉහළ අවදානමක් සහිතව නොසිටින අතර සමහර ඒවාට සුළු හෝ කිසිදු අවදානමක් නොමැති බව”¹⁶ පිළිගනිමින්, සමස්ත ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයම අවදානම් සහිත ලෙස වග විභාගයකින් තොරව සලකන “වික් ප්‍රමාණයක් සියල්ලන්ටම ගැලපේ” යන නියාමන ක්‍රියාමාර්ග FATF විසින් ප්‍රතික්ෂේප කර ඇත. ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය විශේෂයෙන් අවදානම් සහිත බවට කෙරෙන ඕනෑම තර්කයක් හෝ සමස්ත අංශයටම ඒකාකාර ආකාරයකින් සලකන ඕනෑම තර්කයක් FATF හි නිර්දේශ 40 තුළම ගම්‍ය වන අවදානම මත පදනම් වූ ප්‍රවේශය අනුගමනය කිරීමට කෙරෙන FATF නිර්දේශයට නොගැළපේ.’ අවදානම පදනම් කරගත් ප්‍රවේශය යනු රටවල් ප්‍රථමයෙන්ම අවදානම තක්සේරුකර නිර්ණය කළ යුතු බව, සහ, එම පදනම මත, පවතින ක්‍රියාමාර්ග අවදානම ආමන්ත්‍රණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ නම්, ක්‍රියාමාර්ග පැනවිය යුතු බවයි.¹⁷

තර්කය: “වඩා දැඩි රෙගුලාසි සහ වැඩි අධීක්ෂණ පාලන ත්‍රස්තවාදී සංවිධාන විසින් ලාභ නොලබන සංවිධාන භාවිතා කිරීමේ අවදානම අඩුකිරීමට උපකාරී වේ.”

- ප්‍රති-තර්කය: දැඩි පාලනයන් සහ රෙගුලාසි (උදාහරණයක් වශයෙන්, රාජ්‍ය නියෝජිතයන් සහ මූල්‍ය ආයතන මගින් අවශ්‍ය කරන තොරතුරු වැඩි කිරීම සහ තාක්ෂණික කරුණු හේතුවෙන් නෛතික පෞරුෂත්වය අත්හිටුවීම හෝ අවලංගු කිරීම) සම්බන්ධයෙන් ඔප්පුවී නොමැති අතර, ඇත්තෙන්ම ඒවා නිෂ්චලදායී විය හැකිය.¹⁸ රාජ්‍යය විසින් පනවනු ලබන කරදරකාරී වන අවශ්‍ය කිරීම් සහ විෂමානුපාතික දඩ මගින් සමාගම්ගත වීමේ නිදහස උල්ලංඝනය කිරීම පමණක් නොව, එය සමහර ලාභ නොලබන සංවිධානවලට අවිධිමත්ව ක්‍රියාත්මක වීමට පෙළඹවීමෙන් ඔවුන්ගේ මහජන වගවීම අඩුකර අවදානම වැඩි කිරීම සිදුවිය හැකිය. තවද, මූල්‍ය ආයතන මගින් ලාභ නොලබන සංවිධානවලට බැංකු ගිණුම් විවෘත කිරීමට දුෂ්කර වන අන්දමින් AML/CFT රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කරන විට, සංවිධානවලට විධිමත් මූල්‍ය පද්ධතියට බාහිරව උදාහරණයක් ලෙස අත්පිට මුදල් ගනුදෙනු හරහා, ක්‍රියාත්මකවීමට බලකිරීමක් සිදුවේ. **විඛේදනය, ලාභ නොලබන සංවිධානවල මෙහෙයුම්වලට බාධාවන පාලනයන් මගින් අවිධිමත් මූල්‍ය ගනුදෙනු වැඩිවිය හැකි අතර, අවදානම අඩු නොකරයි.**

තවදුරටත්, සිවිල් සමාජ සංවිධාන සත්‍ය වශයෙන්ම රජයේ ත්‍රස්ත විරෝධී ප්‍රයත්නයන්හි තීරණාත්මක හවුල්කරුවෙකු ලෙස ගෝලීය ප්‍රජාව විසින් හඳුනාගෙන ඇති අතර, ඔවුන්ගේ වැඩ කටයුතුවලට පැනවෙන සීමාකිරීම් ත්‍රස්තවිරෝධී ප්‍රයත්නයන්ට සෘණාත්මකව බලපෑම් කළ හැකිය.¹⁹

¹⁵ Global NPO Coalition on FATF. *Recommendation 8 & NPO Response*. <http://fatfplatform.org/special-recommendation-8/>; see also Ní Aoláin, *supra* note 3, at para 31.

¹⁶ FATF Recommendations, Feb 2012, <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf>, page 60.

¹⁷ *Id.* at 59.

¹⁸ See, e.g., Ní Aoláin, *supra* note 3, at para 10: “Recent research shows that there is no evidence that legal restrictions on civil society reduces the number of terrorist attacks within a country. Civil society restrictions do not make a country safe from terrorist attacks; the security rhetoric does not achieve the expected outcomes.”

¹⁹ See, e.g., Activities of the United Nations system in implementing the United Nations Global Counter-Terrorism Strategy, Report of the Secretary-General, Apr 20, 2018, A/72/840, https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/72/840, para 30: “the General Assembly and the Security Council have recognized that civil society, including non-governmental organizations, can make important contributions to these efforts. It is vital to take full advantage of the potential contributions of civil society organizations, especially with regard to building resilience to violent extremism as and when it is conducive to terrorism, and mitigating the consequences of terrorism.” See also Resolution adopted by the General Assembly on 26 June

අවසාන කොට, වඩාත් සංකීර්ණ නියාමන ව්‍යුහයක් මගින් පිරිවැය වැඩිකර සඵලදායී ලෙස AML/CFT අධීක්ෂණය ක්‍රියාත්මක කිරීමට රජයට ඇති හැකියාව බොහෝවිට ඉක්මවායයි. බංග්ලාදේශයේදී FATF විසින් ඉතාමත් මෑතකදී සිදුකළ MERහි වඩාත් ඉලක්කගත, අවදානම මත පදනම් වූ ප්‍රවේශයක් නිර්දේශ කරමින් මෙය පෙන්වාදී ඇත.²⁰ ලාභ නොලබන සංවිධාන සඳහා ප්‍රමාණය ඉක්මවා යන බරක් පැටවෙන ක්‍රියාපටිපාටි ත්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීමේ අවදානම අඩුකිරීමට අසමත් වන අතරම, FATF ප්‍රමිතීන් සපුරාලීමටද අසමත් වේ.

තර්කය: “නව නීති පැනවීමට අවශ්‍ය නොවන නමුත්, එසේ කිරීමට FATF විසින් අපව පොළඹවන ලදී.”

- ප්‍රති-තර්කය: ලාභ නොලබන සංවිධාන සම්බන්ධයෙන්, ත්‍රස්තවාදීන්ට මුදල් සැපයීමේ අවහානිතාව පිළිබඳව අවදානම් සහිත වන ලාභ නොලබන සංවිධානවල උපකණ්ඩායම් සිටිද, සහ එසේ නම්, එසේ අවදානම් සහිත වන ලාභ නොලබන සංවිධානවල උපකණ්ඩායම කුමක්දැයි නිර්ණය කරන ලෙස FATF රාජ්‍යයන්ට නිර්දේශ කරයි. ඊළඟට, එම උපකණ්ඩායමට අදාළව දැනට පවතින නීති සහ රෙගුලාසි ප්‍රමාණවත්දැයි රටවල් සමාලෝචනය කළ යුතුය.²¹ “අධිකරණ බලප්‍රදේශයක් තුළ ලාභ නොලබන සංවිධානවලට ඇති දැනට පවතින ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණයෙහි අවදානම, පවතින නියාමන හෝ වෙනත් ක්‍රියාමාර්ග මගින් දැනටමත් ප්‍රමාණවත්ව ආමන්ත්‍රණය කරනු ඇත”, යනුවෙන් FATF ප්‍රකාශ කරයි.²² එවැනි අවස්ථාවක, නියාමක වෙනසක් අවශ්‍ය නොවනු ඇත. රාජ්‍යයක් විසින් නව නෛතික ක්‍රියාමාර්ග පැනවිය යුත්තේ, අවදානම තක්සේරු කිරීමක් මත පදනම්ව, අවදානම් ලෙස හඳුනාගත් ලාභ නොලබන සංවිධාන ආරක්ෂා කිරීමට පවතින නීති සහ රෙගුලාසි ප්‍රමාණවත් නොවන බව නිර්ණය කළහොත් පමණි. එවැනි ක්‍රියාමාර්ග පැනැදීමේ අරමුණු සහිත සහ හඳුනාගත් අවදානම්වලට සමානුපාතික විය යුතුය.²³ ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණය සඳහා අවහානිතාවෙන් ලාභ නොලබන සංවිධාන ආරක්ෂා කිරීමට රටවල් මගින් ගනු ලබන කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් නිතසානුකූල ප්‍රණය ක්‍රියාකාරකම්වලට බාධා කිරීම හෝ අධෛර්යමත් කිරීම නොකළ යුතුය.²⁴

ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, යම් ලාභ නොලබන සංවිධාන අවදානම් සහිතද යන්න නිර්ණය කිරීමට, ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයන් සමග සමීප සම්බන්ධීකරණයක් සහිතව රජය විසින් ජාතික අවදානම් මත පදනම් වූ තක්සේරුවක් සිදු කළ යුතුය. ඉන්පසුව, අවදානම් පවතිනම්, වර්තමාන අපරාධ සහ ත්‍රස්තවාදය මර්දනය කරන ක්‍රියාමාර්ග මගින් සපයාදී ඇති පවතින නීති සහ රෙගුලාසි මඟින්, ඒවා ප්‍රමාණවත් අන්දමින් ආමන්ත්‍රණය කරන්නේදැයි යන්න රජය විසින් සලකා බැලිය යුතුය. ඕනෑවට වඩා පුළුල් හෝ සම්පූර්ණ අංශයම ඉලක්ක කරන නීති බොහෝවිට FATF හි අපේක්ෂාවන් සඵලදායීව ආමන්ත්‍රණය කිරීමට අසමත් වන යෝග්‍ය නොවන යාන්ත්‍රණ වේ.

තර්කය: “රජයන් විසින් සමස්ත ලාභ නොලබන අංශයම අධීක්ෂණය කිරීම අවශ්‍ය වේ; නැතහොත්, අවහානිතාවට ලක්විය හැකි ලාභ නොලබන සංවිධාන ‘දැලට හසුකර ගැනීම’ සඳහා අවම වශයෙන් ඒවායින් බහුතරය අධීක්ෂණය කළ යුතුය.”

- ප්‍රති-තර්කය: මෙම තර්කය FATF වෙතින් අවශ්‍ය කරන අවදානම පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයට ප්‍රතිවිරුද්ධව යන්නකි. AML/CFT රෙගුලාසි අමතර පරිපාලන බරක් පටවා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වගකීම් දරන රජයේ නියෝජිතයන්වල සීමිත සම්පත් මත වැඩි පීඩනයක් දමයි. FATFහි

2018, The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy Review, July 2 2018, A/RES/72/284, <https://un-docs.org/A/RES/72/284>.

²⁰ See Bangladesh MER, FATF, Oct 2016, <http://fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer-fsrb/APG-MER-Bangladesh-2016.pdf>, at page 5, 9, 13, 62.

²¹ FATF Recommendations, *supra* note 16, at page 60.

²² *Id.* at 61.

²³ *Id.*

²⁴ *Id.* at 59.

කේන්ද්‍රගත ප්‍රවේශය මෙම පරමාර්ථය සඳහා සමස්ත ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය “අධීක්ෂණය” කිරීමට දරන අකාර්යක්ෂමවත් සහ ඉක්මවා යන ප්‍රයත්නට විරෝධීව (බංග්ලාදේශයේ සිදුවූවාක් මෙන්, ඉහත බලන්න) ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණය සඳහා අවහානිතාවට ලක්වීමේ අවදානම සත්‍ය වශයෙන් පවතින ලාභ නොලබන සංවිධාන අධීක්ෂණය කිරීමට සම්පත් භාවිතය උපරිම කරයි.²⁵ විඛේදයෙන්, සමස්ත අංශයම ඉලක්ක කරන ක්‍රියාමාර්ග බොහෝවිට නිශ්චිත නොවන අතර, FATF ප්‍රමිතීන් සපුරාලීමට ප්‍රමාණවත් ලෙස සකසා නැත.

තර්කය: “ලාභ නොලබන සංවිධාන නොදැනුවත්ව ත්‍රස්තවාදී සංවිධාන මගින් අවහානිතාවට ලක් කළ හැකිය; නැතහොත් ලාභ නොලබන සංවිධාන ලෙස වෙස්වළාගත් ත්‍රස්තවාදී සංවිධාන තිබිය හැකිය.”

- ප්‍රති-තර්කය: ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය තුළ අවහානිතා සිද්ධි අතලොස්සක් තිබිය හැකි අතර, සාක්ෂිවලින් පෙන්වා දෙන්නේ, විවෘත අවහානිතාවන් සිදුවන වාර ගණන (සංඛ්‍යාතය) සහ බරපතලකම ඉතා අඩු බවත්, බොහෝ රටවල ඒවා නොපවතින බවත්ය.²⁶

සාක්ෂි නොමැතිව, සමහර ප්‍රවීණයෝ, ලාභ නොලබන සංවිධානවල අවහානිතාව පිළිබඳව ලාභ නොලබන සංවිධාන සැබවින්ම අවදානමට ලක් විය හැකි බව පෙන්වීමට සංකේතාත්මක අවස්ථා කිහිපයක් සඳහන් කරති.²⁷ මෙවැනි උදාහරණ මගින්, ලාභ නොලබන සංවිධාන, FATF ප්‍රමිතීන් තුළ සඳහන්කර ඇති අපරාධ වෙනුවෙන් අංශයක් ලෙස අවහානිතාවීමට විශේෂයෙන් පාත්‍රවන වග විදහා දක්වන්නේ නැත. තවද, පෞද්ගලික අංශයට වඩා මෙවැනි අපරාධ සඳහා ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය තුළ වැඩි අවදානමක් ඇති බවට කිසිදු සාක්ෂියක් මේ දක්වා ඉදිරිපත්කර නැත.²⁸

තර්කය: “ මුදල් විශුද්ධීකරණය විශාල ගැටළුවකි. විමනිසා, AML/CFT ප්‍රමිතීන් අවදානම් සහිත ලාභ නොලබන සංවිධාන කෙරෙහි බලාත්මක කළ යුතුයි.”

- ප්‍රති-තර්කය: ලාභ නොලබන සංවිධාන සම්බන්ධයෙන්, 8 වන නිර්දේශය සඳහන් කරන්නේ ත්‍රස්තවාදීන්ට මුදල් සැපයීම පිළිබඳව පමණි. මුදල් විශුද්ධීකරණ-විරෝධී ක්‍රියාමාර්ග වෙනත් නිර්දේශවල (10, 11, 20, 22 සහ 23) කොටස් වන අතර, ඒවා නිශ්චිතව මූල්‍ය ආයතන, මුදල් මාරු කිරීමේ සේවා, කැසිනෝ, දේපළ වෙළඳාම් තැරැවිකරුවන්, මැණික් / වටිනා ලෝහ පිළිබඳ මෙහෙයුම්, නීතිඥයින්, නොතාරස්වරුන්, සහ ගණකාධිකාරීවරුන් වැනි ආයතන සමග විශේෂයෙන් සම්බන්ධ වේ. ලාභ නොලබන සංවිධාන ඇතුළත් කර නොමැති අතර ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය මුදල් විශුද්ධීකරණ විරෝධී වැරදිවලට අවදානම් සහිත වන බවට රජයන් විසින් තවමත් සාක්ෂි ලබාදිය යුතුව ඇත. ඒ අනුව, වෙනත් අංශවලට යොදන FATF බැඳීම් ලාභ නොවන සංවිධානවලට අදාල නොවේ; ඒවා සේවාදායකයින් සිටින, ලාභය අරමුණුකරගත් ආයතන සඳහා නිර්මාණයකර ඇත. මේ හේතූන් නිසා, මුදල් විශුද්ධීකරණ විරෝධී ක්‍රියාමාර්ග ලාභ නොලබන සංවිධාන මත බලාත්මක කිරීම අවශ්‍ය නොවේ. එසේ කිරීමෙන් 8 වන නිර්දේශයෙහි කොන්දේසි පැහැදිලිවම ඉක්මවායනු ඇත.

²⁵ Asia/Pacific Group on Money Laundering (APG), *Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures*, Bangladesh, Mutual Evaluation Report, Oct 2016, page 129, <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer-fsrb/APG-MER-Bangladesh-2016.pdf>.

²⁶ Transnational NPO Working Group on FATF, “NPO Sector Risk and Risk Mitigation Survey Analysis,” February 2014, <http://fatfplatform.org/wp-content/uploads/2015/02/NPO-Sector-Typology-Position-Paper-FATF.pdf>.

²⁷ See, e.g. *Organizaciones Sin Fines de Lucro en esquemas de lavado y evasión fiscal (Non-profit organizations are involved in money laundering and tax evasion schemes)*. http://www.lavadodiner.com/varios/editorial/Presentacion_ONG_2013.pdf.

²⁸ *Report of the Special Rapporteur on the rights of freedom of peaceful assembly and of association*, A/70/266 (4 August 2015), http://freeassembly.net/wp-content/uploads/2015/09/A_70_266_ENG.pdf, ¶ 52.

තර්කය: “ලාභ නොලබන සංවිධාන කිසිවෙකුට වග නොවන අතර ඔවුන් කුමක් කරන්නේදැයි කිසිවෙක් නොදනිති.”

- ප්‍රති-තර්කය: මෙම තර්කය යථාර්ථය නොසලකා හරියි. ලියාපදිංචි ලාභ නොලබන සංවිධාන නිරන්තරව ඔවුන්ගේ මෙහෙයුම් පිළිබඳ වාර්තා සහ වෙනත් විස්තර රජයේ බලධාරීන්ට ඉදිරිපත් කිරීම (උදා. බදු කාර්යාංශවලට) අවශ්‍ය කෙරේ. ලාභ නොලබන සංවිධාන මූල්‍ය සහ වැඩසටහන් වාර්තා හරහා ඔවුන්ගේ ප්‍රදායකයින්ටද, අභ්‍යන්තර වාර්තාකරණය සහ ඔවුන්ගේ පාලක මණ්ඩලවල (උදා: උපදේශක සභා, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල) රැස්වීම් හරහා ඔවුන්ගේ සාමාජිකයින්ටද වගවේ.

සැලකිය යුතු ලෙස, FATF CFT ක්‍රියා මාර්ග හඳුනා ගනු ලබන්නේ නීති සම්පාදනයෙහි වැදගත්කම පමණක් නොව, ලාභ නොලබන සංවිධාන සඳහා වන ස්වයං නියාමනය, අභ්‍යන්තර නීතිරීති, සහ “මෘදු” ක්‍රියා මාර්ගද හඳුනාගනී. වර්ගාධාරී පද්ධතිවල වැදගත්කමද හඳුනාගනී. මේවා 8 වැනි නිර්දේශයේ අරමුණු සපුරාගැනීම සඳහා රජයන්ට උපකාරී වන වලංගු ක්‍රම ලෙස සැලකේ. **ශ්‍රී ලංකාව තුළ ලාභ නොලබන සංවිධාන සිය අංශය තුළ මහජන වගවීම සහ ලංකාව තුළ ලාභ නොලබන සංවිධාන සිය අංශය තුළ මහජන වගවීම සහ විනිවිදභාවය තවදුරටත් ඉහළ නැංවීම සඳහා ස්වයං-නියාමන ක්‍රියාමාර්ග යොදා ගැනීමට කටයුතු කරමින් සිටියි.**

සාමකාමීව සංගම්ගතවීමේ සහ සමාගම්ගතවීමේ නිදහස පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂ වාර්තාකරු තවදුරටත් සටහන්කර ඇත්තේ, ලාභ නොලබන අංශය වෙතත් ඕනෑම අංශයකට වඩා වගවීමෙන් අඩු බවට හෝ බදු නීති උල්ලංඝනය කරන බවට හෝ මූල්‍ය අපරාධවල යෙදෙන බවට සාක්ෂි නොමැති බවයි.²⁹

තර්කය: “ලාභ නොලබන සංවිධානවලට අභ්‍යන්තර පාලන කිසිවක් නොමැත. ඒවා බොහෝවිට කළමනාකරණය කරනු ලබන්නේ තනි පුද්ගලයෙකු විසිනි.”

- ප්‍රති-තර්කය: **ලාභ නොලබන සංවිධාන ආණ්ඩුකරණයේ සහ පාලනයේ බහුවිධ ස්තරවලට යටත් වෙති.** මේවා වෙනත් කරුණු අතර: ජාතික සහ රාජ්‍ය මට්ටමේ නීති, ප්‍රදායකයින්ගේ ප්‍රමිතීන් සහ අවශ්‍යතා; අතරුහිති හරහා ස්වේච්ඡාවෙන් අනුගමනය කරන ප්‍රමිතීන් (නෛතික ප්‍රමිතීන් සමග අනුකූල වන); සහ ස්වයං-නියාමන ප්‍රමිතීන් මෙන්ම සංවිධානය විසින්ම ස්වේච්ඡාවෙන් සම්මත කරගෙන ඇති ඒවා, යන කරුණුවලින් සමන්විත වේ. ලාභ නොලබන සංවිධාන නෛතික පෞද්ගලිකත්වය සමග නියාමනය කිරීමට භාවිත කරන බොහෝ නීති සහ ප්‍රමිතීන් විශේෂ මට්ටම්වල අභ්‍යන්තර පාලනය සහ ගිණුම්කරණ භාවිතාවන් අවශ්‍ය කරන අතර, පාලන නීති සහ පරිපාලන පාලනයන් ස්ථාපිත කරන ලාභ නොලබන සංවිධානවල අතරු නීතිවලට මඟපාදයි.

රජයේ නිලධාරීන්හට ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය ගැන හෝ ඒවා නියාමන කරන බහුවිධ පාලන තන්ත්‍ර ගැන පොදුවේ දැනුමක් නොමැත. මෙම පාලන තන්ත්‍ර ලාභ නොලබන සංවිධානවල ක්‍රියාකාරකම්වල ස්වභාවය, ඔවුන්ගේ අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමවේද, ඒවා ක්‍රියාත්මක වන පරිසරය, හෝ මුදල් විශුද්ධීකරණ විරෝධී / ත්‍රස්තවාදයට අරමුදල් සැපයීමට චරෙහිව සටන් කිරීමේ නීති මගින් ලාභ නොලබන සංවිධාන කෙරෙහි ඇති කරන සෘණාත්මක බලපෑම ව්‍යාකූලත්වය සහ සැකය උපදවයි. උදාහරණයක් ලෙස, සමහර සංවිධාන නාගරික පෙදෙස්වලින් බොහෝ ඈත සිටින සහ රාජ්‍යය නොසිටින ස්ථානවල ප්‍රජාවන්ට අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය, හෝ සුබසාධන සේවා සපයති. එවැනි ප්‍රජාවන් තුළ ආයතනික හෝ විධිමත් මූල්‍ය සේවාවන් නොපැවතීම හේතුවෙන් අවිධිමත් වාණිජ ගනුදෙනු සිදුකිරීමට ලාභ නොලබන සංවිධානවලට බලකෙරේ. ලාභ නොලබන සංවිධානවල ක්‍රියාකාරකම් ගැන පවතින බොහෝ සාවද්‍ය අවබෝධයන් සංවාදය මගින් පැහැදිලි කරගත හැකිය.

²⁹ *Id.*

තර්කය: “FATF ප්‍රමිතීන් අවම ප්‍රමිතීන් වන අතර, රාජ්‍යයන්ට අවශ්‍ය නම් වඩා ප්‍රබල පාලනයන් පැනවිය හැකිය.”

ප්‍රති-තර්කය: රාජ්‍යයන් විසින් පනවන සියළු පාලනයන් එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රඥප්තිය සහ ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් නීතියට අනුකූලව ක්‍රියාත්මක විය යුතු බව FATF විසින් ඉස්මතුකර දක්වා ඇත.³⁰ මින් අදහස් කෙරෙන්නේ, රාජ්‍යයක් අවම ප්‍රමිතීන් ඉක්මවා යහපාලන පනවන්නේ නම්, එම ක්‍රියාමාර්ග සමාගම් ගතවීමේ හිදහසට ඇති අයිතිය තහවුරු කරන ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් උපකරණ යටතේ ඇති රාජ්‍ය බැඳීමිඵලට අනුකූල වන බව සහතික කළ යුතුය. **තවද, නියාමන ක්‍රියාමාර්ග ලාභ නොලබන සංවිධානයක කටයුතුවලට අයුතු මැදිහත්වීමක මට්ටමට නොයා යුතුය.** මුදල් විශුද්ධීකරණ විරෝධී / ත්‍රස්තවාදයට අරමුදල් සැපයීමට විරෝධීව සටන් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ලාභ නොලබන සංවිධානවල නිත්‍යානුකූල ප්‍රණය ක්‍රියාකාරකම්වලට බාධා නොකළ යුතුය. රාජ්‍යය විසින් සිදු කරන ඕනෑම ක්‍රියාකාරිත්වයක්, හැකිතාක් දුරට, ලාභ නොලබන සංවිධාන මගින් සිදු කරන ප්‍රණය ක්‍රියාකාරකමෙහි අහිංසක සහ නිත්‍යානුකූල ප්‍රතිලාභීන් මත ඇති කරන සාණාත්මක බලපෑම අවම කළ යුතුය.³¹

ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයට බලපාන ඕනෑම ක්‍රියාමාර්ගයක් සකස් කිරීමේදී මෙම සීමාවන් සැලකිල්ලට ගත යුතු අතර, එවැනි ක්‍රියාත්මක ඉලක්ක කළ යුත්තේ මුලිකවම “අවදානම් සහිත” ලාභ නොලබන සංවිධාන වෙත බව මතක තබාගත යුතුය. (මේවා පරමාදර්ශීයව නිර්ණය කළ යුත්තේ, වගකීමෙන් යුතු සහ විනිවිදබවින් යුතු, ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය සමග අදහස් විමසීමෙන් සකස් කළ අවදානම තක්සේරු කිරීමේ ප්‍රවේශයක් හරහාය).

තර්කය: “අවදානම සහභාගිත්ව හෝ මහජන ක්‍රියාවලියකින් නිර්ණය කළ යුතු බව FATF මගින් අවශ්‍ය නොකරයි. එය අපේ අභිමතයට අනුව කිරීමට ඉඩදී ඇත.”

- ප්‍රති-තර්කය: ලාභ නොවන සංවිධානවල අවදානම තක්සේරු කිරීම් කළ යුත්තේ කෙසේද යන්න නිර්ණය කිරීමට රාජ්‍යයන්ට අභිමතය ඇති බව සත්‍ය වන අතර, අවදානම තක්සේරු කිරීම සඳහා වන ඉතාමත් මෘත 2019 FATF මාර්ගෝපදේශ සහභාගිත්ව ප්‍රවේශයක් සහ ලාභ නොලබන සංවිධාන සමග සම්බන්ධ වීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. මෙහිදී, **ලාභ නොලබන සංවිධාන සමග සහයෝගිතාව අවදානම තක්සේරු කිරීම** පිළිබඳව කොසොටෝ සහ කිරිගිස්ටානයෙන් උදාහරණ ලබාදී ඇත.³²

තවද FATF නිර්දේශකර ඇත්තේ, සියළුම ලාභ නොලබන සංවිධාන සහජයෙන් අවදානම් සහිත නොවන බැවින්, සහ සමහරන්ට කිසිම අවදානමක් නොමැති විය හැකි බැවින්, රටවල් විසින් ත්‍රස්තවාදී මූල්‍යකරණය පිළිබඳ අවභාවිතාවට අවදානමක් දක්වන ලාභ නොලබන සංවිධාන උප කණ්ඩායමක් - එසේ ඇත්නම් - හඳුනාගැනීමට *අදාළ තොරතුරු පිළිබඳ* සියළු මූලාශ්‍ර භාවිත කළ යුතු බවයි.³³ එම උප කණ්ඩායම හඳුනාගැනීමේ පරමාර්ථයෙන් යුතුව, රජයන් විසින් ලාභ නොලබන සංවිධානවල අවදානම් සහ අවභාවිතාවෙන් ආරක්‍ෂාවීමට ලාභ නොලබන සංවිධානවලට ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමට ලාභ නොලබන සංවිධාන ප්‍රචාරණ වැඩසටහන් දියත් කළ යුතු බව FATF නිර්දේශකර ඇත.³⁴ FATF විසින් ඉතාමත් මෘතකදී සිදුකරන ලද රටවල්වල ඇගයීම් මගින් රජයන් විසින් ලාභ නොලබන සංවිධානවල ප්‍රචාරණ ක්‍රියාකාරකම් සිදුකර ඇත්දැයි යන්න සහ ඇතිවිය හැකි අවදානම් පිළිබඳ සාකච්ඡාවලට සම්බන්ධී ඇත්දැයි යන්න හෝ අධ්‍යාපන වැඩසටහන්වලට සහභාගිවී ඇත්දැයි යන්න සැලකිල්ලටගෙන ඇත.

³⁰ FATF Recommendations, *supra* note 16, at page 58.

³¹ *Id.* at 59.

³² See FATF Report, *Terrorist Financing Risk Assessment Guidance*, July 2019, <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Terrorist-Financing-Risk-Assessment-Guidance.pdf>, pages 49-50.

³³ FATF Recommendations, *supra* note 16, at page 60.

³⁴ *Id.*

බොහෝ රටවල් ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයට ප්‍රවේශ නොවුණු බැවින්, 8 වෙනි නිර්දේශයට අනුකූලතාව ශ්‍රේණිගත කිරීමේදී පහත මට්ටමක් ලබාගෙන ඇත.³⁵ FATF විසින් විහි ඇරට විවරණ ප්‍රකාශයෙහි දක්වා ඇති පරිදි රාජ්‍යයන් විසින් නිවැරදි ක්‍රියාවලිය අනුගමනය කිරීමට අපොහොසත්වීම හේතුවෙන් 8 වන නිර්දේශය සඳහා ඇරට වශයෙන්, හෝ අනුකූල නොවන බවට ශ්‍රේණිගත කිරීම් නිසා, රාජ්‍යයන් පූර්ව අසාධුගත කිරීමට ලක්වීමේ අවදානමට දායක වේ, එනම් “ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා කැඳවීමකට යටත්ව, අධි-අවදානම් අධිකරණ බලය” පවතින ලෙස සැලකේ. පූර්ව අසාධුගත කිරීමට ලක්වීමෙන් ආර්ථික සම්බාධකවලට ලක්විය හැකිවීම, ණය සඳහා සීමිත ප්‍රවේශය, වැනි දඩවලට සහ වෙනත් මූල්‍යමය සහ ආයෝජන බලපෑම්වලට හේතු විය හැකිය. FATF ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලවීමට සහ පූර්ව අසාධුගත කිරීම වැළැක්වීමට අවදානම මත පදනම් වූ ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කිරීම සහ ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය සමග පූර්ණ විමසීම් පැවැත්වීම සහ ප්‍රචාරණය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

තර්කය: “ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයෙහි අවදානම තක්සේරුව සිදු කරන විට, රාජ්‍යය විසින් ලාභ නොලබන සංවිධානවල මතයන් සැලකිල්ලට ගන්නා ලදී.” (නමුත් අදහස් විමසීම සිදු කළ ලාභ නොලබන සංවිධාන නියෝජනයක් සහිත නොවීය, නැතහොත් සියල්ලෝම යම් දේශපාලන පක්ෂයක් සමග අනුබද්ධ වීවා විය, නැතහොත් රාජ්‍යය විසින් එම අංශය කැඳවනු ලැබුවේ ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයේ අවදානම් නිර්ණය කරන්නේ කෙසේද යන්න ගැන සංවාදවලට සහභාගිවීමට වඩා පුහුණු වැඩිමුළුවලට සහභාගිවීමටය.)

- ප්‍රති-තර්කය: රාජ්‍යය විසින් ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයේ සුළු කොටසක් සමග පමණක් සාකච්ඡා කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවේ. AML/CFT සහ FATF ප්‍රමිතීන් පිළිබඳව දැනුම ඇති ලාභ නොලබන සංවිධානවල නායකයන් අතර ICNL මගින් සිදුකළ සම්මන්ත්‍රණයකින් හෙළිදරව් වූයේ, ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයේ අවදානම තක්සේරු කිරීමක් සිදු කිරීම සඳහා රාජ්‍යය විසින් සංවිධානය කරන ලද රැස්වීම්වලට සහභාගිවී ඇත්තේ මෙම සංවිධානවලින් ඉතා කුඩා සංඛ්‍යාවක් බවයි. ඒ වෙනුවට, ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය වෙත ළඟාවීමට රාජ්‍යයට ඇති බැඳීම සමග අනුකූල වීමට යන භාවිතාව ලෙස, රාජ්‍යයන් විසින් ලාභ නොලබන සංවිධාන, ඒවායේ ජාල, ලාභ නොවන සංවිධානවල ස්වයං-නියාමන සංවිධාන, සහ ප්‍රදායක සංවිධාන සමග සහයෝගිත්වයෙන් කටයුතු කරන ලෙස FATF නිර්දේශ කරයි.³⁶ **සමස්ථ අංශයම සත්‍ය ලෙස පිළිබිඹු කරන අවදානම තක්සේරු කිරීමක් සඳහා FATF අවශ්‍යතා සපුරාලීමට නම්, ලාභ නොලබන සංවිධානවල අදහස් විමසීම් නියෝජනය කෙරෙන සහ පුළුල් විය යුතුය.**
- තර්කය: “අමාත්‍යාංශය ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයෙහි අදහස් විමසීමට සහ අවදානම තක්සේරු කිරීමට සහ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට විය සම්බන්ධ කර ගැනීමට කැමති වුවත්, අපගේ කාර්යමණ්ඩලයට ලබාගත හැකි සීමාවන් පවතී.”
- ප්‍රති-තර්කය: **අවදානම තක්සේරුවට ආයෝජනය කිරීමෙන් දිගුකාලීනව සම්පත් ඉතිරිවනු ඇත.** සවලදායී අවදානම මත පදනම් වූ AML/CFT ප්‍රමිතීන් සහ ප්‍රතිපත්ති මගින් අධීක්ෂණ නියෝජිතායතනවලට කිසිදු අවදානමක් නොමැති ලාභ නොලබන සංවිධාන වෙනුවෙන් විෂමානුපාතික කාල වේලාවක් කැපකිරීම වළක්වනු ඇත. මෙම ලාභ නොලබන සංවිධාන මත පටවා ඇති වාර්තා කිරීමේ බර සහ වෙනත් පාලනයන් අඩුකිරීමෙන් වඩා සවලදායීව අධීක්ෂණය ආමන්ත්‍රණය කිරීමට රාජ්‍ය නිලධාරීන් හිදුනස්කර, අවදානම් සහිත ලාභ නොලබන සංවිධානවල උපකරණ්ඩායම (සිටී නම්), ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශය සමග අදහස් විමසීමෙන් හඳුනාගැනීමට වැඩි සම්පත් ප්‍රමාණයක් ලබාගත හැකිවනු ඇත. මේ අන්දමින්, රාජ්‍යයට ලාභ

³⁵ FATF, Mutual Evaluations. [http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)).
³⁶ Best Practices on Combating the Abuse of Non-Profit Organisations, ¶25, <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/bpp-combating-abuse-npo.html>.

නොලබන සංවිධාන අංශයට අඛණ්ඩ ප්‍රචාරණය ඇතුළුව, නෛතික, නියාමන සහ මෙහෙයුම් ක්‍රියාමාර්ග සඵලදායීව ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ FATF ප්‍රමිතීන් සපුරාලීමට හැකිවනු ඇත.³⁷

තර්කය: “ලාභ නොලබන සංවිධානවල මූල්‍ය ගනුදෙනු ගැන බැංකු සුපරීක්ෂකාරී විය යුත්තේ ඔවුන් ඉහළ අවදානමක් සහිත වන නිසාය.”

- ප්‍රති-තර්කය: මූල්‍ය ආයතන මගින් පනවා ඇති පාලනයන් පදනම්වී ඇත්තේ ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයේ අවදානම පිළිබඳව පමණ ඉක්මවූ අවබෝධකර ගැනීමක් මත බව ජ්‍යෙෂ්ඨ මූල්‍ය බුද්ධි ඒකකයේ නිලධාරීන් හඳුනාගෙන ඇත. **ලාභ නොලබන සංවිධානවලට සම්බන්ධ ගනුදෙනුවලදී අවදානම වැළැක්වීම සඳහා පවතින බැංකු භාවිතාවලට ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ලාභ නොලබන සංවිධාන සහ ඔවුන්ගේ ප්‍රතිලාභීන් යන දෙවර්ගයටම පීඩා කරන බව FATF හි සභාපති පවසා ඇත.**³⁸ මෙවැනි භාවිතාවන් මූල්‍ය ගනුදෙනු සඳහා අවිධිමත් මාර්ග මත යැපීමට ලාභ නොලබන සංවිධානවලට බලකර, අවදානම වැඩිකර සහ AML/CFT අරමුණු නිෂ්ඵල කරයි. අවදානම පදනම් කරගත් ප්‍රතිපත්ති නිවැරදිව ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ අනෙකුත් අවබෝධය පෝෂ්‍ය කිරීමට මූල්‍ය අංශය සමග රාජ්‍ය සහයෝගිතාවය යන භාවිතාවක් ලෙස FATF හඳුනාගනී. ලාභ නොලබන සංවිධාන සමග සංවාදය හරහා,³⁹ රාජ්‍යයන් සහ මූල්‍ය අංශය සියළු පාර්ශවයන්ට පිළිගත හැකි සඵලදායී අවදානම අවම කරන ක්‍රියාමාර්ග හඳුනාගත යුතුය.

තර්කය: “සමාගම්වල අනිවාර්ය ලියාපදිංචි කිරීම බලාත්මක නොකර අපට FATF අවශ්‍යතාවන්ට අනුව කටයුතු කළ නොහැකිය.”

- ප්‍රති-තර්කය: **ජාත්‍යන්තර නීතිය යටතේ, පුද්ගලයින්ට සමාගම් පිහිටුවා ලියාපදිංචි නොවී ක්‍රියාත්මක විය හැකිය. සමාගම් අනිවාර්ය ලියාපදිංචි වීමට ඇති අවශ්‍යතා ජාත්‍යන්තර නීතියට පටහැකි වේ.** “ලියාපදිංචි නොවූ සමාගම්වලට ක්‍රියාත්මක වීමට අවසරදෙන ස්වේච්ඡාවෙන් ලියාපදිංචි වීමේ තත්ත්වයක්”⁴⁰ සඳහා රාජ්‍යයන් විසින් අවසරදීම, විශේෂ වාර්තාකරු විසින් හඳුනාගෙන ඇති සහ බොහෝ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සාමකාමීව සංගම්ගතවීමේ සහ සමාගම්ගතවීමේ නිදහසට ඇති අයිතිය යහතාවිතාවකි. බොහෝ සංවිධානවලට ලියාපදිංචි වීමට හැකියාව හෝ භෞතික ප්‍රවේශය නොමැති විය හැකි අතර, අනෙක් ඒවාට බලධාරීන් ඔවුන්ගේ අදහස් සමග එකඟ නොවේ නම් ලියාපදිංචිවීමේ අයිතිය අත්තනෝමතික ලෙස අහිමි කළ හැකිය.⁴¹

ජාත්‍යන්තර නීතියට අනුකූලව සිටින අතරම, FATF අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා වෙනත්, වඩා සඵලදායී ක්‍රම ඇත. ඇත්තෙන්ම, **බොහෝ අධිකරණ බලයන් සිවිල් සමාජ සංවිධානවලට ස්වේච්ඡාවෙන් ලියාපදිංචි වීමට ඉඩ ලබාදෙන අතරම FATF හට අනුකූල වෙති.**⁴² රජයන් විසින් ස්වේච්ඡාවෙන් ලියාපදිංචි කිරීමේ තත්ත්වයක් පවත්වාගෙන යායුතු අතර, FATF සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් සමග අනුකූලතාවය කෙරෙහි ළඟාවීමට ලාභ නොලබන සංවිධාන අංශයට සංවාදය සහ ප්‍රචාරණය වැඩි දියුණු කිරීම පිළිබඳව කටයුතු කළ යුතු ය.

³⁷ FATF Recommendations, *supra* note 16, at page 59-60.
³⁸ A Plus, *Keeping it clean*, Feb 2018, <https://aplusmag.goodbarber.com/home-order/c/0/i/20307420/keeping-it-clean>.
³⁹ Best Practices, *supra* note 36, at ¶71.
⁴⁰ Maina Kiai, Report of the Special Rapporteur on the rights to freedom of peaceful assembly and of association, Human Rights Council, Apr 14, 2014, A/HRC/26/29, https://www.ohchr.org/Documents/Issues/FAssociation/A-HRC-26-29_en.pdf, at para 55.
⁴¹ *Id.*
⁴² See, e.g., the UK, the US, France, Australia and Germany.

තර්කය: “COVID-19, තර්ජනය ගැන සලකා බලන විට, ක්‍රියාකාරකම් සීමා කිරීම සහ සිවිල් සමාජ සංවිධාන පිළිබඳ අධීක්ෂණය වැඩි කිරීම ඇතුළුව, දැඩි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම යුක්ති සහගතය.”

- ප්‍රති-තර්කය: COVID-19 මට්ටමේ මහජන සෞඛ්‍යය අර්බුදයකදී ජාතික බලධාරීන්ගේ ඇතැම් ක්‍රියා මාර්ග සාධාරණීකරණය කළ හැකි අතර, ජාත්‍යන්තර නීතියට අනුකූලව, ප්‍රජා නිදහස සහ මූලික අයිතීන්ට ගරු කළ යුතුය. ආක්‍රමශීලී සෝදිසි කිරීම්, වැරදි තොරතුරු සහ සාපරාධී කිරීම, සහ දිගු-කාලීන විරෝධතා තහනම් කිරීම අසාධාරණ ලෙස රජය විසින් පාලනය ඉක්මවා යාමේ උදාහරණ වේ. ඕනෑම හදිසි අවස්ථා ක්‍රියාමාර්ගයක් අවශ්‍ය, සමානුපාතික, සහ වෙනස්කොට සැලකීමෙන් තොර විය යුතු බව ජාත්‍යන්තර නීතිය මගින් අවශ්‍ය කෙරේ.⁴³

තවද, සිවිල් සාමය සහ ලාභ නොලබන සංවිධාන COVID-19ට විරෝධී සටනට නායකත්වය දෙමින් සහ ලොව පුරා අත්‍යවශ්‍ය සේවා සපයමින් තීරණාත්මකවී ඇත. FATF විසින් අවධාරණයකර ඇති පරිදි, රජයන් සහ “මූල්‍ය ආයතන නිත්‍යානුකූල ලාභ නොලබන සංවිධානවල ක්‍රියාකාරිත්වය අත්‍යවශ්‍ය ලෙස ප්‍රමාද කිරීම, කඩාකප්පල් කිරීම හෝ අධෛර්යමත් කිරීම සිදුනොවන බව සහතික කිරීම සඳහා අවදානම පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයක් යොදාගත යුතුය.”⁴⁴ විනිවිද ආකාරයකින් තම අපේක්ෂිත ප්‍රදානලාභීන්ට බෙහෙවින් අවශ්‍ය කරන ආධාර ලබාදෙන බව සහතික කිරීම සඳහා අදාල ලාභ නොලබන සංවිධාන සමග කටයුතු කරන ලෙස FATF රටවල් දිරිමත් කරයි.⁴⁵

⁴³ COVID-19: States should not abuse emergency measures to suppress human rights – UN experts, Mar 16, 2020, UN OHCHR, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25722&LangID=E>.

⁴⁴ FATF Statement 2020, *supra* note 12.

⁴⁵ *Id.*

සිවිල් සමාජ සංවිධාන නියාමනය කිරීමේ නීතිය

සිවිල් සමාජයේ ස්ථාවරය, මූලධර්ම සහ විකල්ප යෝජනාවක්

මෙරටේ සිවිල් සමාජ සංවිධාන දහස් ගණනක ක්‍රියාකාරීත්වය තවදුරටත් නියාමනය කිරීම සඳහා සීමාකාරී නීති ගෙන ඒමට රජය ගන්නා උත්සාහයන් සම්බන්ධයෙන් මෙම ලේඛනයෙහි පහතින් අත්සන් කරනු ලබන සංවිධාන, උපදේශාත්මක අදහස් විමසීම් මාලාවකින් පසුව, ඔවුන්ගේ ස්ථාවරයන් සහ මූලධර්ම ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. මෙම විෂය කරුණ පිළිබඳ ඕනෑම සාකච්ඡාවක් සඳහා වන ආරම්භක ලක්ෂ්‍යයක් ලෙස සැලකිය හැකි විකල්පයක් ලෙස ක්‍රියා කිරීම සුදුසු දැනට පවතින ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) පනත සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන නිර්දේශිත සංශෝධන සහිත කෙටුම්පත් යෝජනාවක් ද පහත අත්සන් කර ඇති අප විසින් ඉදිරිපත් කරන්නෙමු.

හැඳින්වීම සහ සන්දර්භය:

වර්ෂ 2021 අගෝස්තු 8 වැනි දින කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් දැනට පවතින ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) පනත වෙනුවට නව රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පනතක් ගෙන එන යෝජනාවක් අනුමත කරන ලදී. මෙම යෝජනාව ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය විසින් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, එය, එම අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලය විසින් මේ සම්බන්ධයෙන් ගන්නා ලද මූලපිරීමක් ලෙස අනුමත කළ හැකිය. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලය විදේශ අමාත්‍යාංශයට මාරු කළ ද, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන නියාමනය කිරීම සඳහා වඩාත් සීමා සහිත නීතියක් ගෙන ඒමේ ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් වි ඇති බවක් පෙනෙන්නට නැත. නීති කෙටුම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට මේ වන විට ඒ සම්බන්ධයෙන් පනත් කෙටුම්පතක් සකස් කිරීමේ කාර්යය පැවරී ඇත.

සිවිල් සමාජයට නිර්මාණශීලීව සහ යථාර්ථවාදීව මෙකී නව නීතිය සම්බන්ධයෙන් වන ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි සම්බන්ධ වීමට ඒ සම්බන්ධයෙන් වන රජයේ සැලසුම්වලට හේතු සහ විස්තර ඇතුළත් කෙටුම්පතක්, සංකල්ප සටහනක්, පාදක ලේඛනයක් හෝ ධර්ම පත්‍රිකාවක් අද දක්වා ඉදිරිපත් කිරීමට පියවර ගෙන නොමැත. ඇත්ත වශයෙන්ම තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත යටතේ යොමු කරන ලද අයදුම්පත් හරහා ද එවැනි ලිඛිත ලියවිල්ලක් බෙදාගැනීමේ ඉල්ලීම් කිහිපයක් රජය විසින් දිගින් දිගටම නොසලකා හරිනු ලැබ තිබේ. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා විසින් ඇඟවුම් කරන පරිදි ගැසට් පත්‍රයේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පනත් කෙටුම්පත එවැනි හරවත් කටයුත්තකට පළමු අවස්ථාව වනු ඇත. එවන් කාල රාමුවක් යටතේ එය සිදු වන්නේ නම් එකී නීතියෙන් බලපෑමට ලක් වන්නන්ගේ කිසියම් අර්ථවත් උපදේශනයක් හෝ දායකත්වයක් ලබා ගැනීමට එම ක්‍රියාවලිය ප්‍රමාද වැඩි වනු ඇත.

විවිධ මාධ්‍ය සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ රැස්වීම්වලදී ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) පනතට සංශෝධන ගෙන ඒමේ අහිමියම් සම්බන්ධයෙන් අදහස් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලේකම් කාර්යාලයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා විසින් ද දක්වා ඇත. නව නීතිය හරහා ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන ලියාපදිංචි කිරීම, අධීක්ෂණය, නිරීක්ෂණය, අරමුදල් කළමනාකරණය සහ ගැටළු විසඳීම සඳහා මැදිහත් වීම යන ක්ෂේත්‍ර ආවරණය කරනු ලබන බව පෙන්වා දී ඇත. එවන් තත්ත්වයක මූලාරම්භයේ දී ම ඉස්මතු වන්නේ එමගින් අනතුරුදායක තත්ත්වයක් ඇති කිරීමේ සේයාවන් හා බරපතල ලෙස රාජ්‍ය අධිකාරිය විසින් සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරකම් වෙත අත පෙවීමක් වන බවත් එහි දී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තුළ සිවිල් සමාජයේ භූමිකාව පිළිබඳ වැරදි අවබෝධයක් පිළිබිඹු කරන බවත් යැයි අපි විශ්වාස කරමු. රජයට තිබිය හැකි ප්‍රතිපත්තිමය අවශ්‍යතා විසඳීම සඳහා දැනට පවතින රට තුළ පවතින නීති සහ ක්‍රියා පටිපාටි ද මෙම නව නීති පැනවීමේ ක්‍රියාවලිය මගින් සැලකිල්ලට නොගනී. එවැනි නීතියක් පනවනු ලැබුවහොත්, සිවිල් සමාජ සංවිධානවල ක්‍රියාකාරීත්වයට හා ක්‍රියාකාරකම්වලට අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකි අතර රට තුළ සිවිල් සමාජ සංවිධාන සඳහා සක්‍රීය පරිසරයක් සහතික කිරීමට රජයට ඇති වගකීමට එය සපුරාම පටහැනි විය හැකිය.

රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන තවදුරටත් නියාමනය කිරීමට සහ බරපතල ලෙස සීමා කිරීමට නීති සංශෝධනය කිරීමේ මෙම උත්සාහය වූ කලී විවිධ ආණ්ඩු විසින් සිවිල් සමාජ කටයුතු යටපත් කිරීමේ උත්සාහයන් මාලාවක නවතම උත්සාහයයි. ඒ සඳහා පත්කළ කමිටුවක් හරහා සංකල්පයක්/කෙටුම්පතක් සකස් කිරීමේ කාර්යයේ නිරත වූ බව අපට වත්මන් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලය විසින් පෙන්වා දී ඇත. සිවිල් සමාජ සාමූහිකත්වය මෙම අවස්ථාවෙහිදී වඩා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබා දීමට සඳහාවයෙන්

උත්සාහ කළද, නිශ්චිත ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනාවලට සම්බන්ධ වීමට බලධාරීන් විසින් කිසිදු අවස්ථාවක් ලබා දුන්නේ නැත. පසුගිය ප්‍රයත්නවල ස්වභාවය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල යම් යම් අංශයන් සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලයේ සාමාන්‍ය ප්‍රවේශය අනුව මෙම ක්‍රියාවලියෙන් සිදුවනු ඇත්තේ සිවිල් සමාජ සංවිධානවලට යහපත් හෝ හිතකර නොවන බව නිසඟයෙන්ම උපකල්පනය කළ හැකිය.

ඒ හා සමානව, වත්මන් පනත යටතේ සමහර අවස්ථාවලදී රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලයේ හැසිරීම, ඊට අදාළ බලධාරීන් වඩාත් බලගතු/දැඩි අන්දමින් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම භාවිතා කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ ද කනස්සල්ල ද ඉස්මතු කරයි. එය නීතිය පමණක් නොව, ඒ යටතේ වන හැරිහැරකාරී පරිපාලන විධිවිධාන ද - එනම්, අනුමත කිරීම්, වාර්තා කිරීම - සම්මත කිරීම ආදී තත්ත්වයන් ඔස්සේ ද සිවිල් සමාජ සංවිධාන වල එලදායී ක්රියාකාරිත්වයට බාධා ඇති කරනු ලබයි. මෙම සන්දර්භය තුළ වැඩි නීතිමය මෙවලම් වලින් රාජ්‍ය නිලධාරීන් සවිබල ගැන්වීම, සිවිල් සමාජ සංවිධාන වල ස්වාධීනත්වය වැඩි පාලනයකට සහ අවහිර කිරීමට හේතු වනු ඇත. එය හුදෙක් රාජ්‍ය නිලධාරීන් සඳහා කිසිදු එල ප්‍රයෝජනයකින් තොර ස්ථර නිර්මාණය කිරීමට සහ රජයේ නිලධාරීන්ට සහ රජයේ න්‍යාය පත්‍රයට යටත් සංස්කෘතියක් සාමාන්‍යකරණය කිරීමට බැඳී සිටී.

අප මෙහිදී සලකා බලනු ලබන්නේ නීතිමය සහ නියාමන රාමුව වන අතර, ආරක්ෂක අංශවල සහ පොලිසියේ ආක්‍රමණශීලී සෝදිසි කිරීම් සහ නිරීක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් පවතින ගැටළුකාරී තත්ත්වය ද සිවිල් සමාජ සංවිධාන විසින් විවිධ උපදේශන හා රැස්වීම් වලදී පෙන්වා දී ඇත. රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයන්හි කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයන්ව හේතු සඳහන් නොකර විවිධ පරීක්ෂණ සඳහා ආරක්ෂක අංශ විසින් කැඳවන ලද අවස්ථා මෙන්ම ත්‍රස්ත විමර්ශන කොට්ඨාශය, අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ඇතුළු විවිධ පොලිස් බල ඇණිවලින්ද පැමිණි අවස්ථා ඕනෑ තරම් වාර්තා වී තිබේ. විරෝධතා, උපදේශනය, ප්‍රවෘත්ති වාර්තාකරණය සහ සමාජ මාධ්‍ය අදහස් දැක්වීම්වලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් සමස්තයක් ලෙස ආණ්ඩුවේ මෑත කාලීන හැසිරීම තුළින් ප්‍රකාශ වන පරිදි විසම්මුතිය බිය ගැන්වීමට සහ නිශ්චල කිරීමට හිතාමතා උත්සාහයක් පවතින බව පෙනේ. මාධ්‍යවේදීන්, වෘත්තීය සමිති නායකයින් ආදීන්ට අමතරව සිවිල් සමාජ සංවිධාන අතර විශේෂයෙන් අවදානමට ලක්ව ඇත්තේ උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල ක්‍රියාත්මක වන සිවිල් සමාජ සංවිධාන සහ ක්‍රියාකාරීන් සහ සුළුතර ප්‍රජාවන් සමඟ කටයුතු කරන තැනැත්තන්ය. වතුකරයේ ඇතැම් ප්‍රධාන නිලධාරීන්ද පසුගිය කාලයේ මේවාට ගොදුරු විය. සිවිල් සමාජ සංවිධානවල මෙහෙයුම් අවකාශය සහ නිදහස උල්ලංඝනය කරනු ලබන්නේ නීතිය සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පිළිබඳ ජාතික ලේකම් කාර්යාලයේ හැසිරීම පමණක් නොවේ. ඒ සම්බන්ධයෙන් අදාළත්වයක් ඇති වෙනත් ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් සම්බන්ධයෙන් ද කරුණු ඉස්මතු කර ඒවා විරුද්ධත්වය ප්‍රකාශ කළ යුතු වේ.

ස්ථාවරයන් සහ මූලධර්ම

මෙම සන්දර්භය තුළ සිවිල් සමාජ සංවිධාන ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා සක්‍රීය පරිසරයක් පැවතීම ආරක්ෂා කිරීම සඳහා, නව නීතියක් ගෙන ඒමට රජය දරන මෙම නවතම උත්සාහය සම්බන්ධයෙන් ද කික්ෂණව විමසා බැලිය යුතු යැයි අපි විශ්වාස කරමු. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ගැළපෙන ස්වාධීන ක්‍රියාකාරීන් ලෙස සිවිල් සමාජ සංවිධානවලට ස්වකීය භූමිකාව ඉටු කිරීමට නම්, සිවිල් සමාජ සංවිධානවල මෙහෙයුම් අවකාශය සීමා කිරීමේ මෙවලම බවට පත් විය හැකි අහිතකර රෙගුලාසි පසුපසට තල්ලු කිරීම හැර වෙනත් විකල්පයක් නැත.

එබැවින්, ස්ථාපිත කිරීම සඳහා පිඹුරුපත් සකසමින් සිටින රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන නීතිය සම්බන්ධයෙන් අපගේ ප්‍රධාන ස්ථාවරයන් පහත පරිදි වේ.

1. සිවිල් සමාජ සංවිධාන වලට අදාළ ඕනෑම නීතියක් සඳහා මූලික උනන්දුව සහ අභිප්‍රේරණය විය යුත්තේ යම් සන්දර්භයක් තුළ සිවිල් සමාජ සංවිධාන සඳහා සක්‍රීය පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම වන අතර එමඟින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටක යහපැවැත්ම, එහි මිනිසුන් සහ පරිසරය සඳහා සේවය කරන ප්‍රබල කොටසක් ලෙස අපගේ හැකියාවන් වඩාත් හොඳින් අවබෝධ කර ගැනීමට අපට හැකි වේ.
2. වර්තමානයෙහි පවතින ආකාරයටම සිවිල් සමාජ සංවිධාන ලියාපදිංචි කිරීමේ/සංස්ථාගත කිරීමේ බහුවිධ ආකාරයන් ඒ අන්දමින්ම තිබිය යුතුය.
3. අපගේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් ලබා දී ඇති මූලික අයිතිවාසිකම්වලට අනුකූලව අවිධිමත් සහ විධිමත් සංගම් සඳහා හැකියාව තිබිය යුතුය. සිවිල් සමාජ සංවිධාන ලියාපදිංචි කිරීම ස්වේච්ඡා ක්‍රියාවක් ලෙස පැවතිය යුතුය.

4. සැමට අදාළ වන පොදු නීතියක් තිබිය යුතු අතර රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සම්බන්ධයෙන් අමතර ආයාසයක් ගෙන දෙන නීති සඳහා වෙනම අංශයන් වශයෙන් වෙන් නොකළ යුතුය. රටේ සියලුම ආයතන/පුරවැසියන්ට අදාළ වන සාමාන්‍ය රටේ නීතිය (උදාහරණයක් ලෙස දණ්ඩ නීති සංග්‍රහය, 2005 අංක 25 දරන ත්‍රස්තවාදයට මූල්‍ය සැපයීම මැඩපැවැත්වීමේ සම්මුතිය පනත, 2006 අංක 6 දරන මූල්‍ය ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමේ පනත, 2006 අංක 5 දරන මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීමේ පනත, සහ සාප්පු සහ කාර්යාල පනත ඇදී වශයෙන් වන ශ්‍රමය සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන විවිධ නීති) මගින් නියාමනය වීමට අවැසි සම බිමක් සිවිල් සමාජ සංවිධානවලට තිබිය යුතු ය.

5. මෙම නීති සඳහා අනුකූලව කටයුතු කරනු ලබන බව සහතික කිරීමේ වගකීම පැවරී ඇති එම ආයතන විසින් ඒවා පරිපාලනය කළ යුතුය. ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) පනත හෝ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පනත යනු නීති විරෝධී හෝ නීති විරෝධී ක්‍රියාවක් නිරීක්ෂණය කිරීම හෝ නියාමනය කිරීම සඳහා වන මෙවලම නොවේ.

6. ලියාපදිංචිය පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය වන ලියාපදිංචිය සහ අධීක්ෂණය පනත මගින් පිහිටුවා ඇති රාජ්‍ය ආයතනයේ කාර්යය පමණක් විය යුතුය. එම ලියාපදිංචි සංවිධානවල කාර්යයන් සහ ක්‍රියාකාරකම්වල පුළුල් අනුමැතිය, අධීක්ෂණය සහ පාලනය කිරීම එහි කාර්යභාරයක් නොවේ. මෙම ආයතනය සුදුසු අමාත්‍යාංශයක් යටතට පත් කළ යුතුය. ඊට පුරා සිවිල් සමාජ සංවිධාන සමඟ උපදේශනය මත පදනම්ව සකස් කරන ලද සාරාංශ ලේඛනයක් එවන් ආයතනයක අපේක්ෂිත භූමිකාව සහ කාර්ය කාර්යභාරයන් ගෙනහැර දක්වයි. ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) පනත සඳහා විකල්ප සංශෝධන කෙටුම්පතක් ද මෙහි අඩංගු වේ.

7. පවතින පනතට කෙරෙන යම් සංශෝධනයක් හෝ නව පනතක් ඔස්සේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් ලෙස සිවිල් සමාජ අංශයේ ස්වාධීනත්වයට අනිසි ලෙස බලපාන අවශ්‍යතා නොතිබිය යුතුය. එමගින් රාජ්‍ය ආයතන විසින් සිවිල් සමාජ සංවිධාන පාලනය කිරීමට හෝ රාජ්‍ය ආයතනයන්හි කිසිදු ඵලප්‍රයෝජනයක් නොමැති අධිකාරීත්වයට සහ පරිපාලනයට හේතු විය හැකි අවශ්‍යතා එහි නොතැබිය යුතුය.

8. රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ලියාපදිංචිය, පාලනය, ගුණාත්මක තත්ත්ව වැඩිදියුණු කිරීම වැනි ක්ෂේත්‍ර රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවකට වඩා ජාත්‍යන්තර හොඳම භාවිතයන්ට අනුකූලව ස්වාධීන කොමිෂන් සභාවක් හෝ ආයතනයක් මගින් වඩා හොඳින් ක්‍රියාවය නැංවීමට හැකි වනු ඇත. ජාත්‍යන්තර හොඳම භාවිතයට අනුකූලව ස්වයං-නියාමන යාන්ත්‍රණයක් සහ අදාළ ආයතන අංශය හැර බැඳී වර්ග සංග්‍රහයක් හරහා සමහර පැතිකඩයන් සම්බන්ධයෙන් වඩා හොඳින් කටයුතු කිරීමට හැකි වනු ඇත.

රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පාලනය කරන ඕනෑම සංශෝධනයක් හෝ ඕනෑම නව නීතියක් පදනම් විය යුතු ප්‍රධාන මූලධර්මවලට පහත සඳහන් දේ ඇතුළත් වේ.

1. සමාගමයේ සහ රැස්වීමේ නිදහසට ගරු කිරීම
2. රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවලට සමාන ලෙස සැලකීම සහ වෙනස්කොට නොසැලකීම
3. අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ නිදහසට ගරු කිරීම
4. අදාළ ආයතනික අංශයේ (සිවිල් සමාජ සංවිධාන) ස්වාධීනත්වයට ගරු කිරීම - අනවශ්‍ය රාජ්‍ය හෝ වෙනත් මැදිහත්වීම් සහ අත පෙවීම් වලින් තොරව සංගම්වල වටිනාකම්, සැලසුම් සහ ක්‍රියාකාරී ක්‍රමවේදයන් සම්බන්ධයෙන් නිශ්චය කිරීමට සහ තීරණය කිරීමට නිදහස පැවතීම.
5. ස්වේච්ඡා පදනමින් හවුල් අවශ්‍යතා මත ජාලගත වීමට, සන්නිවේදනය කිරීමට සහ සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීමට ඇති අයිතියට ගරු කිරීම
6. නීත්‍යානුකූල ආකාරයෙන් අරමුදල් සහ සම්පත් වෙත ප්‍රවේශ වීමට සංගම්වලට ඇති හැකියාව සමාගමයේ නිදහස සඳහා ඇති අයිතියේ අත්‍යවශ්‍ය අන්තර්ගත අංගයක් බවට පිළිගැනීම
7. සිවිල් සමාජ සංවිධාන කටයුතු පවත්වාගෙන යාම සඳහා සක්‍රීය පරිසරයක් ආරක්ෂා කිරීමට සහ ඊට අවැසි පසුබිම සැකසීමට රජයට යුතුකමක් සහ වගකීමක් ඇත. ශ්‍රී ලාංකීය සන්දර්භය තුළ මෙමගින් රාජ්‍යයෙන් ධනාත්මක සහ නිෂේධාත්මක බැඳීම් ඉල්ලා සිටී.
8. විවිධ වූ, ඵලදායී සහ ජවසම්පන්න සිවිල් සමාජයක් සංවර්ධනයේ දී අත්‍යවශ්‍ය කාර්යභාරයක් ඉටු කරන අතර එය ක්‍රියාකාරී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට ගරු කිරීම

9. සිවිල් සමාජ සංවිධාන පිළිබඳ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ නීති ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතු අතර මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අපගේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය සහතික කිරීම් සහ මානව හිමිකම් පිළිබඳ අපගේ ජාත්‍යන්තර බැඳීමිච්චලට අනුකූල විය යුතුය.

විකල්ප යෝජනාව

මෙම විෂය පිළිබඳ ඕනෑම සාකච්ඡාවක් සඳහා ආරම්භක ලක්ෂ්‍යය ලෙස සැලකිය හැකි විකල්පයක් ලෙස ක්‍රියා කිරීම උදෙසා වත්මන් ස්වේච්ඡා සමාජ සේවා සංවිධාන (ලියාපදිංචි කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම) පහත සඳහා නිර්දේශිත සංශෝධන සහිත කෙටුම්පත් යෝජනාව මෙම ලේඛනයට අමුණා ඇත.

රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන නීති සහ ඊට අදාළ නියාමන රාමුවට සම්බන්ධ ඕනෑම උද්දේශනයකට, කටයුතු කිරීමකට, බලපෑම් කිරීමේ වැඩ සඳහා පදනම සැකසෙන ඉහත සඳහන් කරන ලද ස්ථාවරයන්, මූලධර්ම සහ විකල්ප කෙටුම්පත සඳහා පහත අත්සන් කර ඇති අප කැපවී සිටිමු.

